

ЖАЛБЕНОМ ВЕЋУ

Судије: судија, Mehmet Güney,
судија, Fausto Pocar,
судија, Andrézia Vaz,
судија, Theodor Meron,
судија, Christoph Flügge,

Секретар: г. John Hocking

Датум: 5. октобар 2009. године

Поднесак број 427.

Т У Ж И Л А Ц
против
Проф. др ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА

**ЖАЛБЕНИ ПОДНЕСАК
НА ПРЕСУДУ ПО НАВОДИМА О НЕПОШТОВАЊУ
СУДА ОД 24. ЈУЛА 2009. ГОДИНЕ**

Тужилац Amicus Curiae
Mr. Bruce MacFarlane, Q.C

Оптужени
Проф. др Војислав Шешелъ

Стручни тим који помаже одбрану

Зоран Красић
Славко Јерковић
Гордана Поп-Лазић
Драган Тодоровић
Вјерица Радета
Љиљана Михајловић
Елена Божић-Талијан
Весна Марић
Јадранко Вуковић
Бранко Надовеза
Немања Шаровић
Борис Алексић
Александар Мартиновић
Мирољуб Игњатовић

Бранкица Терзић
Амџад Мигати
Мирко Благојевић
Петар Јојић
Весна Зобеница
Новак Савић
Марина Рагуш
Филип Стојановић
Момир Марковић
Огњен Михајловић
Марина Томан
Дејан Мирковић
Слађан Мијаљевић
Наташа Јовановић

Предраг Лепетић

Ненад Вукићевић

Поднесак број 427.

**ЖАЛБЕНИ ПОДНЕСАК
НА ПРЕСУДУ ПО НАВОДИМА О НЕПОШТОВАЊУ
СУДА ОД 24. ЈУЛА 2009. ГОДИНЕ**

Увод

1. У складу са Статутом, Правилником о поступку и доказима, Упутством о дужини поднесака и Најавом жалбе проф. др Војислав Шешелј је у доброј вери организовао припрему свог жалбеног поднеска на пресуду по наводима о непоштовању суда. У складу са правилом 77 Правилником поднео је најаву жалбе у року од 15 дана од пријема пресуде и организовао припрему да жалбени поднесак по правилу 111 Правилника поднесе у року од 75 дана. У складу са Упутством о дужини поднесака и захтева припремио је да жалбени поднесак буде дужине до 30.000 речи.

Дана 11. септембра 2009. године представник Секретаријата је у притворској јединици посетио проф. др Војислава Шешелја и обавестио га да постоји Упутство о поступку подношења писмених поднесака у жалбеном поступку пред Међународним судом. Ово Упутство проф. др Војислав Шешелј никада раније није видео, није добио, нити чуо да оно постоји. Представник Секретаријата је саопштио да је по том Упутству рок за подношење жалбеног поднеска на пресуду по правилу 77 Правилника 15 дана од дана подношења Најаве жалбе и да се на овај жалбени поднесак примењује одредба (Ц) (2) Упутства о дужини поднесака и захтева. Пошто је проф. др Војислав Шешелј све послове око жалбеног поднеска организовао и припремио да се заврше у складу са одредбама Правилника у року од 75 дана и у складу са Упутством о дужини поднесака и захтева за жалбене поднеске (30.000 речи), а представник Секретаријата је тражио да ли може да се скрати тај рок проф. др Војислав Шешелј је саопштио да може за 10 до 15 дана од прилике до 15. октобра 2009. године.

Проф. др Војислав Шешелј је жалбени поднесак припремио у складу са Правилником, у погледу рока и у складу са Упутством о дужини поднесака и захтева, у погледу дужине жалбеног поднеска (30.000 речи), а није ни знао да постоји Упутство о

поступку подношења писмених поднесака у жалбеном поступку пред Међународним судом које је донео председник МКСЈ. Просто је несхватљиво како председник МКСЈ некаквим својим Упутством може да мења одредбе Правилника. Томе се проф. др Војислав Шешељ противи и подноси овај жалбени поднесак који је припремио и организовао његову израду у складу са Правилником, а пошто је све ово разјашњено у разговору вођеном са представником Секретаријата, онда према договору с њим овај жалбени поднесак подноси до 15. октобра 2009. године. Да се ради о празнини и противуречно регулисаном питању потврђује и чињеница да је и у предмету Маријачић и Ребић за непоштовање суда накнадно саопштено и одређен рок у коме се може поднети жалбени поднесак.

2. Осим тога, одредбом (Ц)(2) Упутства о дужини поднесака и захтева намеће се ограничење у погледу броја речи, а изузетне околности оправдавају да се на већем броју страна образложи зашто је потребно уважити жалбени поднесак и поништити побијану пресуду, поготово када се има у виду да се и та још неправноснажна пресуда сада од стране Тужилаштва користи као аргумент за насилно наметање браниоца проф. др Војиславу Шешељу.

Зато проф. др Војислав Шешељ у оквиру жалбеног поднеска истовремено тражи у складу са правилом 127(А) Правилника продужење рока за подношење жалбеног поднеска до 15. октобра 2009. године и у складу са (Ц)(7) Упутства о дужини поднесака и захтева одобрење за прекорачење броја страница жалбеног поднеска. То се тражи на исти начин како ради и Тужилаштво, у самом тексту поднеска за који се тражи одобрење прекорачења дужине.

С обзиром на изузетно важна питања која се актуелизују овим жалбеним поднеском, а која се, поред питања кривичне одговорности за наводно непоштовање суда односе и на фундаментална питања статусних права оптуженог који се сам брани, проф. др Војислав Шешељ захтева одржавање јавне расправе пред Жалбеним већем поводом жалбеног поднеска и евентуалног одговора респондента, односно да се из жалбеног поступка искључи примена правила 116бис Правилника о убрзаном жалбеном поступку.

3. Проф. др Војислав Шешељ је по оптужбама за ратне злочине непрекидно у притвору у Притворској јединици у Шевенингену од 24. фебруара 2003. године. Пуних седам година непрекидно се крше његова процесна права. Општепознато је да се основа и мотиви оптуживања не налазе у сумњи да постоји његова кривична одговорност, већ у политичком захтеву да се проф. др Војислав Шешељ уклони са

политичке сцене у Србији. То је Карла дел Понте написала на 187. страни своје књиге „Лов, ја и ратни злочинци” износећи тврдњу: „Ђинђић ми у вези са Шешељем упућује само један захтев: Води га и немој више да нам га враћаш”.

4. Из поменуте књиге се утврђује и да је Зоран Ђинђић упозорио Карлу дел Понте да „Шешељеве сцене могу у судници да изазову много већу пометњу од Милошевићеве тврдоглавости”. Карла дел Понте у књизи износи и да је 1999. године њу молио и Милорад Додик, председник Владе Републике Српске, да подигне оптужницу против проф. др Војислава Шешеља. Дакле, општепознато је да је писање и подизање оптужнице против проф. др Војислава Шешеља политички мотивисано. Свако Претресно веће које је иоле непристрасно, независно и руководи се интересима правде морало је одмах да одбаци све оптужбе Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља као правно ништавне. Једноставно не постоји већи и бољи доказ да је грубо прекршен члан 16. Статута МКСЈ и то по основу оба теста која примењује Жалбено веће.

5. Тужилаштво никада није рачунало на фер и правично суђење у поступку против проф. др Војислава Шешеља. Општепознато је да Тужилаштво од 28. фебруара 2003. године, пуних седам година, непрекидно води акцију да се по сваку цену проф. др Војиславу Шешељу на силу наметне бранилац. Прво су наметани браниоци у приправности, а пред почетак суђења у новембру 2006. године и браниоци. Да би остварио право да се сам брани проф. др Војислав Шешељ је поред бројних поднесака морао и 28 дана да штрајкује глађу. Дугачак је списак гарантованих и заштићених права која су грубо прекршена и то се систематски ради седам година како од стране Тужилаштва, Секретаријата, Притворске јединице, тако и појединих судија у МКСЈ. Све то је забележено, жигосано за сва времена и прихваћено као непобитна чињеница у јавности која прати суђење.

6. Пред Претресним већем III почев од 7. новембра 2007. године у току је претрес. По одлуци Претресног већа III суђење је обустављено 11. фебруара 2009. године и то на неколико сати пре окончања фазе претреса у коме се изводе докази Тужилаштва, с тим што је дата резерва да Претресно веће III може да одлучи и да се настави саслушање неких сведока Тужилаштва у време обуставе суђења. Свесно чињенице да се том одлуком крше права проф. др Војислава Шешеља на експедитивно и на фер и правично суђење, Претресно веће III је и после 11. фебруара 2009. године наставило са саслушањем неких сведока Тужилаштва. Циљ тог Претресног већа је да се очува привид у јавности да не постоји јединство између Тужилаштва и Претресног већа,

односно да и ако се крше права проф. др Војислава Шешеља то чини Тужилаштво, те да у томе наводно не саучествује Претресно веће III. Против проф. др Војислава Шешеља покренут је и поступак за непоштовање суда по захтеву Тужилаштва и то Налогом уместо оптужнице који је донело Претресно веће II (у саставу: Carmel Agius, O-Gon Kwon, Kevin Parker) 21. јануара 2009. године. Суђење за непоштовање суда одржано је пред Претресним већем II (у саставу: O-Gon Kwon, Kevin Parker, Iain Bonomy) и оно је 24. јула 2009. године донело пресуду по наводима о непоштовању суда ИТ-03-67-Р77.2.

7. На основу члана 25. Статута МКСЈ (у даљем тексту: Статут) и правила 77(J) Правилника о поступку и доказима (у даљем тексту: Правилник), а у складу са Упутством о формалним условима за подношење жалбе на пресуду проф. др Војислав Шешељ ја 18. августа 2009. године поднео „Најаву жалбе на пресуду по наводима о непоштовању суда од 24. јула 2009. године”. У Најави жалбе проф. др Војислав Шешељ је навео 8 жалбених основа, као грешке у примени права које пресуду чине неважећом и грешке у утврђивању чињеничног стања због којих је дошло до неостваривања правде.

1. Први основ за жалбу - нелегално прописано кривично дело

8. Светска стручна правничка јавност једнодушно третира МКСЈ као нелегалан *ad hoc* суд и зато сматра да МКСЈ и његов део Претресно веће, не поседује „инхерентна овлашћења” како су то судије себи прописале у правилу 77(A) Правилника. Једноставно судије МКСЈ та овлашћења никако не могу да користе, јер им нико није прописао како да их на исправан начин остваре. Инхерентна овлашћења не могу да значе и да се примењују тако да су судије МКСЈ овлашћене да прописују кривична дела (кривично дело непоштовања суда), односно да као законодавац прописују забрањену радњу, објективне и субјективне елементе, па чак и кривичну санкцију. Ни један суд не прописује кривична дела и санкције, већ изриче санкције на основу и у складу са законом.

9. Законом се прописују кривична дела и кривичне санкције, а судије нису законодавци који доносе закон и креирају општу норму, већ су овлашћене само да примењују донете законе. Инхерентна овлашћења помоћу којих се води судски поступак подразумевају обавезу судија да примењују закон, а не да судије седну и измисле закон, креирају кривична дела и сами одреде санкције. Дакле, судије изричу санкције у оквирима од толико до толико, како је прописано законом, а никако не пишу

себи закон који ће да примењују.

10. Термин „инхерентна овлашћења” је непримерен и није дефинисан у примени пред МКСЈ, али га у крајњем случају судије МКСЈ тумаче и примењују као да се ради о овлашћењу судија да раде шта хоће, а све наводно у „циљу остварења правде” и неке сопствене мисије. На овај начин су судије МКСЈ приграбиле за себе и законодавну надлежност која им не припада.

11. Савет безбедности у Резолуцији број 808 од 22. фебруара 1993. године којом је започет процес оснивања МКСЈ није навео прави основ за оснивање МКСЈ као *ad hoc* суда, што је неприхватљиво у међународном праву и правној науци уопште. То је признао и Генерални секретар УН у Извештају број С/25704 од 3. маја 1993. године, наводећи следеће:

„Приступ који би се, у нормалном току догађаја, следио приликом установљавања међународног суда био би закључивање уговора, којим би државе уговорнице основале суд и прихватиле његов статут. Овај уговор саставило би и прихватило одговарајуће међународно тело (нпр. Генерална скупштина или специјано сазвана конференција) после чега би био отворен за потписивање или ратификацију. Такав приступ имао би предност што допушта подробно испитивање и разраду питања која се тичу образовања међународног суда”.

12. Тврдње да МКСЈ не ствара међународно кривично право, већ да само примењује постојеће међународно хуманитарно право нису тачне. Резолуцијом број 827. од 25. маја 1993. године Савет безбедности је суспендовао примену Женевских конвенција од 12. августа 1949. године, са додатним протоколима, као и Конвенцију о спречавању и кажњавању злочина геноцида од 9. децембра 1948. године (које надлежност за суђење поверавају националним судовима), јер уводи првенствену надлежност МКСЈ за територију бивше СФРЈ укидајући надлежност националних судова у било којој држави света.

13. Савет безбедности је затим законодавну належаност, која му не припада по међународном праву и Повељи УН, пренео на МКСЈ као своју нову творевину. Чланом 15. Статута МКСЈ судије су наводно овлашћене да донесу правила о поступку и доказима. На овај начин Савет безбедности не само да је донео закон - креирао неко ново наводно међународно кривично право што не може по Повељи УН, већ је овластио судије МКСЈ да у материји кривичног процесног права буду себи законодавац. Судије МКСЈ су овај непримерен поклон оберучке прихватиле и од фебруара 1994. године до данас судије МКСЈ су 43 пута измениле Правилник о

поступку и доказима. Од када је проф. др Војислав Шешељ у притвору судије МКСЈ су 16 пута измениле Правилник. Изменама Правилника мењана су правила и за предмете који су у току и који нису окончани. Тако је МКСЈ учинио нешто невероватно, уместо начела правне сигурности увео је начело правне несигурности. На овај начин судије МКСЈ прекршиле су и своје правило 6(Ц) Правилника које је гарантовало да се измене не могу примењивати уколико штете праву оптуженог у било ком случају који је у току.

14. Након што је Савет безбедности отео законодавну надлежност сувереним државама и исту пренео на МКСЈ, овај *ad hoc* суд је исто то учинио, по принципу ако може Савет безбедности онда могу и судије МКСЈ. Судије МКСЈ су законодавну надлежност пренеле и на Тужилаштво МКСЈ. То су судије утврдиле правилном 37(А) Правилника које је дало моћ тужиоцу да доноси уредбе којим утврђује вршење своје функције. На овај начин је прекршен и принцип о „једнакости оружја”, односно о једнакости страна у спору, јер се тужиоцу делегирају законодавна овлашћења која нема одбрана.

15. Да овакво поступање никад није постојало у међународном праву и да је супротно начелу суверености држава као и самим основама демократије потврдио је Антонио Касезе председник МКСЈ. Он је у мају 1995. године навео у предговору књиге која садржи документе о оснивању МКСЈ да доношење Правилника о поступку и доказима представља подухват „за који нема преседана на међународном плану”.

16. Овлашћење судија да прописују кривична дела и кривичне санкције не постоје у Статуту. Ту чињеницу признаје и Претресно веће у параграфу 7. побијане пресуде:

„Док моћ суда у погледу непоштовања суда није изричито одређена Статутом, јесте међутим чврсто одређено да Суд поседује инхерентно овлашћење, које се изводи из његове правосудне функције... Тако, Суд, поседује инхерентна овлашћења”.

17. Инхерентна овлашћења не могу да постоје ни у Правилнику, јер Правилник треба да буде подређен Статуту. Такво решење је уобичајено у међународном праву и примењено је у Правилнику о поступку и доказивању сталног Међународног кривичног суда (у даљем тексту: Правилник МКС). У првом делу Правилника МКС се износи да је он увек подређен Римском статуту и да је он „инструмент за примену Римског статута”.

18. МКСЈ, ако је уопште суд, не може да прописује кривична дела и санкције, а посебно не Правилником који доносе судије, јер је то у супротности са основним начелом цивилизованог друштва, подели власти на законодавну, судску и извршну (Правилник МКС се мења и доноси уз сагласност 2/3 држава чланица Скупштине тог

суда, за разлику од Правилника МКСЈ који су донеле и мењају судије МКСЈ).

19. Мора се имати у виду значај међународног уговора којим је је успостављен Римски статут 17. јула 1998. године: „после деценија покушаја стварања једног сталног међународног кривичног суда”. У Римском статуту, који је ступио на снагу 1. јула 2002. године, прецизно је одређена надлежност и дела за која суди овај суд. Са друге стране Статут МКСЈ не садржи одредбе о непоштовању суда, а ипак за та дела суди. Ако се Римски статут у пракси МКСЈ тумачи и примењује као скуп кодификованих правила међународног обичајног права која су увек постојала, онда је очигледна разлика у погледу радњи и кажњивог дела евентуалног непоштовања суда и нарочито постојања и обима инхерентних овлашћења.

20. Римски статут има 125 чланова, те је детаљнији и бољи од Статута МКСЈ. Након ратификације 60 држава, Римски статут је ступио на снагу 1. јула 2002. године (30. априла 2003. године Римски статут је ратификовало 89 држава). У Преамбули се наглашава да је Римски статут „комплементаран са националним кривичним законодавствима”. У члану 10. се наводи да се одредбе Римског статута неће тумачити на „начин ограничавајући или пристрасан у односу на постојећа правила међународног права”, те представља једну врсту кодификације међународног кривичног права.

21. Значај Римског статута за међународно право признаје и савет Европске уније у свом ставу од 11. јуна 2001. године. У Преамбули се наводи да „Принципи Римског статута Међународног кривичног суда, као и они који руководе његово функционисање су на пуној линији са принципима и примедбама Уније” и „Унија признаје да принципи и прописи Међународног кривичног права уграђени у Римски статут треба да буду узети у обзир у другим међународним инструментима”.

22. Јасно је да МКСЈ, за разлику од МКС, није основан у складу са међународним правом и начелима на којима се заснивају УН. МКСЈ и Претресно веће уопште нису овлашћени да суде нити да пресуђују по правилу 77 Правилника. Начело *nullum forum sine lege* значи да се међународни судови могу оснивати само одговарајућим међународним актом, путем ревизије Повеље УН, Резолуцијом Генералне скупштине УН и међународним уговором.¹

23. Да је кривично дело из правила 77 Правилника измишљено и апстрактно, показују и одредбе Римског статута, који нема одредби о непоштовању суда. У

---

¹ Зборник "Међународно кривично право", приредио др Лопичић Д. "Службени гласник, Београд, 2006, стр. 505, текст проф. др Радуловић Д. "О легалитету и легитимитету Међународног *ad hoc* трибунала у Хагу " фуснота 2, др Јанковић Б. "Оснивање међународног кривичног суда" Годишњак Правног факултета у Сарајеву, 1957, стр. 55, др Васиљевић В. "Међународни кривични суд" Београд, 1968, стр. 176.

Римском статуту постоје јасно дефинисана дела која се тичу опструкције кривичног поступка, али нема ни једног које би личило на непоштовање суда које се примењује у МКСЈ. У том смислу у Римском статуту разликујемо два облика:

- 1) чињење деликта против правосудне администрације, и
- 2) некоректно понашање пред судом.

24. Само је наведени други облик сличан познатом ометању поступка који је предвиђен у већини националних кривичнопроцесних система, а своди се на нарушавање процесне дисциплине. Деликте против правосудне администрације можемо да прецизније назовемо кривичним делима против правосуђа, јер они то и јесу у суштини.

25. Суд је по Римском статуту надлежан за одређена дела у члану 70. став 1. у којем се одређују кривична дела извршена са „намером”, односно са умишљајем и то су:

- 1) давање лажног исказа,
- 2) умишљајно подношење лажних доказа,
- 3) недозвољено деловање на друге сведоке и други облици опструктивног деловања у односу на доказе,
- 4) недозвољено деловање на службенике суда,
- 5) освета према службенику суда,
- 6) подстрекивање службеника суда на примање мита или извршење пасивног подмићивања.

Суштина инкриминације ових дела је у заштити сведока, или службеника суда и без њиховог угрожавања ова дела не постоје. Члан 71. Римског статута прописује санкције за недолично понашање пред судом (удаљење и новчане казне). Члан 72. Римског статута прописује заштиту информација од интереса за националну и државну безбедност, али у вези са државама чланицама (у 9. одељку Правилника МКС се регулишу ове одредбе „сагласно” члановима 70. и 71. Римског статута).

26. Када је у питању прописано кривично дело недозвољено деловање на друге сведоке и други облици опструктивног деловања у односу на доказе, Римски статут изричито се бави заштитом сведока. Ова кривична дела могуће је извршити алтернативно прописаним радњама у члану 70. став 1. као што су:

- 1) подмићивањем сведока, када је учинилац деликта извршилац активног подмићивања, а сведок уколико је примио мито извршилац пасивног подмићивања, што је могуће учинити непосредно, или посредно,
- 2) ометање давања исказа сведока, или мешање у давање његовог исказа пред судом,

3) освета према сведоку због исказа који је дао, што укључује све могуће радње којима се сведоку наноси патња, бол, штета у ширем смислу и слично, или наношење неког зла њему блиским лицима, али је неопходно да се ради о неком озбиљнијем злу, попут деликтима против живота и тела, наношења веће имовинске штете итд,

4) уништавање исказа сведока, што је могуће само ако се ради о исказу који је сведок претходно дао и који је службено забележен,

5) недозвољено уплитање у прикупљање доказа, што се своди на деструктивно деловање у односу на прибављање доказа, при чему је неопходно да се ради о озбиљнијим радњама, као на пример физичког уништавања материјалних доказа, уништења трагова и материјала који могу да доведу до неког важног доказа ....

27. Као што се јасно види, ни једна од ових алтернативно предвиђених радњи не може да се подведе под праксу непоштовања суда која је примењена у побијаној пресуди у предмету проф. др Војислава Шешеља. Супротно томе у побијаној пресуди наводи се следеће:

„Нагласивши да књига није била намењена широкој јавности, оптужени је изнео тврдњу да његова намера није била да обелодани имена заштићених сведока него да „јавно разоткрије заверу” у вези с неким догађајима који се спомињу у оптужници у предмету Шешељ. Оптужени је такође тврдио да није открио имена заштићених сведока у сврху њиховог застрашивања. Ово Веће сматра да је та тврдња ирелевантна за одговорност оптуженог по правилу 77(А)(ii), где је елемент *mens rea* само то да ли је прекршилац знао да тиме што обелодањује неке информације крши налог Већа”.

28. Дакле, у побијаној пресуди није ни важно да ли су сведоци чији је идентитет наводно откривен имали било какве последице и то се не узима у обзир чак и када је у питању одмеравање казне, која је у случају проф. др Војислава Шешеља 4 пута већа од до сада највише изречене казне за непоштовање суда пред МКСЈ. „Налог већа” који је наводно прекршен на овај начин постаје циљ и сврха заштите и својеврстан „предмет обожавања”, као света крава - идол у правној пракси МКСЈ.

29. Статутом МКСЈ прописана су кажњива дела и кривичне санкције, те се неким другим општим актом, а нарочито не општим актом који доносе судија, не би смела прописивати кривична дела и кривичне санкције. Према општим правним начелима о независности и самосталности судова и обавези поштовања принципа законитости сваки Суд у складу са законом спроводи прописани поступак и ослобађа или изриче санкције као одговор на питање индивидуалне кривичне одговорности оптуженог за конкретно кривично дело. Суд и судије не поседују овлашћење да самостално и

независно прописују кажњива дела, нити могу да прописују кривичне санкције, већ само да дословце законито спроводе вољу законодавца. Дакле, применом закона судије спроводе вољу законодавца, а не своју самовољу.

30. Правилник је процесни општи акт који су донеле судије МКСЈ, а судије никада не доносе законе, јер када би могли да доносе законе и да по њима суде, онда не би ни постојала законодавна власт и представничка тела. У том смислу инхерентна овлашћења из правила 77 Правилника и сам Правилник нису и не могу бити кривични (материјални) закон. Инхерентна овлашћења дају право да се суди и врши судијска дужност, али не дају право да суд прописује кривична дела и кривичне санкције. Овај став је доминантан и присутан је у међународном обичајном праву. Доказ за то поново се налази у Римском статуту сталног суда за ратне злочине и Правилнику о поступку и доказивању које примењује Међународни кривични суд. Римски статут и Правилник о поступку и доказивању су општи акти законодавца, односно држава које су закључиле и приступиле међународном споразуму и све што се колоквијално и грешком може назвати инкриминацијом за наводно непоштовање суда пред Међународним кривичним судом нису прописале судије тог суда. Дакле, судије ништа не прописују, то значи и да њихова инхерентна овлашћења им не дозвољавају да прописују кривична дела и кривичне санкције за непоштовање суда, већ они ослобађају или изричу кривичне санкције на основу Римског статута и у складу са Правилником о поступку и доказивању.

31. Такође, ако су Римски статут и на основу њега донети Правилник о поступку и доказивању одраз својеврсне кодификације правила која су одувек постојала, онда је схватање Претресног већа о инхерентним овлашћењима судија из правила 77 Правилника о поступку и доказима и примена инхерентних овлашћења, грешка у примени права која побијану пресуду чини неважећом.

32. Позивање судија у МКСЈ (па и Тужилаштва) на англосаксонско право као оправдање за овакво поступање је без основа. Ово се односи и на измишљена правила о непоштовању суда која не постоје у Статуту. У прецедентном праву попут *common law* система у Енглеској, судија не измишља правила по којима тренутно суди. Овај концепт је дело свих судова као јединствен систем и то у дужем периоду од неколико векова. Због тога судије у Енглеској верују да суде по правилима која је неко други створио и то кроз дугу енглеску традицију којом се они поносе. Међутим, то што се ради у Енглеској нема никакве везе са Римским статутом за који у МКСЈ важи правни став да представља кодификацију правила међународног обичајног права која су

одувек постојала. Ако је то што садржи Римски статут оно што је одувек постојало, а у Римском статуту нема онога што ретко примењују и енглески судови када је у питању наводно непоштовање суда, онда се не зна на основу чега би неко себи проналазио и дефинисао инхерентна овлашћења како се то чини у МКСЈ супротно међународном обичајном праву из Римског статута.

33. У том контексту долазимо и до накардног не само приступа него и схватања инхерентних овлашћења судија. Да ли инхерентна овлашћења поседује Претресно веће III (у саставу: Jean-Claude Antonetta, Frederik Harhoff, Flavia Latanzi) пред којим се 21 месец суди и одржава претрес, или оно које је састављено од посебно одабраних судија са Кармелом Агиусом који су у јануару 2009. године одлучили да покрену поступак за непоштовање суда или судије са председавајућим O-Gwon које су јула 2009. године донеле побијану пресуду?

34. Побијаном пресудом, којој је претходила одлука о издавању налога уместо оптужнице од 21. јануара 2009. године прекршене су и резолуције Савета безбедности УН у којима је утврђена стратегија окончања рада МКСЈ: Резолуција бр. 1053 (2003), Резолуција бр.1534 (2004), Резолуција бр. 1786 (2007) и Резолуција бр. 1800 (2008).

35. Досадашња пракса МКСЈ у поступцима за непоштовање суда је формирана захваљујући инструментализацији бранилаца оптужених за непоштовање суда који уопште нису оспоравали накардну примену инхерентних овлашћења у МКСЈ. Браниоци пред МКСЈ су плаћени од стране Секретаријата да служе суду и Тужилаштву и зато браниоци да би остварили материјалне принадлежности за оно што раде пред МКСЈ пристају и да потопе свог клијента. Такође институционално није решено важно питање међусобног односа власти које су начелно независне једна од друге, али се и међусобне контролишу. Зато постоји одсуство контроле над радом МКСЈ. То омогућава да се и судије у МКСЈ измењују па се дешава да један судија истовремено буде и на позиције члана Претресног или Жалбеног већа, јер нема ко то да контролише и спречи. Права контрола не постоји, па испада да је једино свечана изјава или заклетва судије покриће и доказ за њихову апсолутну непогрешивост и законитост. Страшно, да страшније не би могло ни да се замисли.

36. Овим жалбеним основом побијају се сви закључци Претресног већа по параграфима 7, 8, 9 и 10. побијане пресуде и тражи да Жалбено веће заузме став да Претресно веће није било надлежно да решава по оптужбама за непоштовање суда.

2. Други основ за жалбу - непостојање бића кривичног дела

37. У побијаној пресуди у погледу бића кривичног дела погрешно је примењено право из правила 77(А) Правилника да: „Међународни суд може прогласити кривим за непоштовање суда оне који свесно и намерно ометају спровођење правде”.

38. У пресуди Маргетићу наводи се: „према правилу 77(А) Правилника *actus reus* непоштивања суда врше особе које „ометају спровођење правде”² и став „Претресно веће у предмету Маријачић је заузело став да *actus reus* ометања спровођења правде по правилу 77(А) Правилника укључује „све намерне поступке којим се ствара истински ризик да се доведе у питање поверење у способност Међународног суда да пружи делотворне заштитне мере...”³. Незаобилазно је питање у чему се конкретно манифестовало то „ометање спровођења правде” у предмету против проф. др Војислава Шешеља?

39. Ако је *actus reus* издавање књиге из које треба да се закључи, после вишенедељног читања, који је индетитет заштићеног сведока, а не отворено обелодањивање имена заштићених сведока у високотиражним новинама као у случају Маргетић (објавио чланак под насловом: „Верујем у позив истине, а не истину по задатку! Есклузивно: Попис тајних хашких сведока који ми је дао пуномоћник Карле дел Понте”⁴), онда се поставља питање, шта је *causa* између издавања књиге 2007. године и прекида суђења 11. фебруара 2009. године? Шта је *causa* између издавања књиге 2007. године и наводно пада поверења и угледа МКСЈ у јавности и како се мери тај пад поверења? Ако је објављивањем књиге проф. др Војислава Шешеља октобра 2007. године дошло до наводно пада „поверења у способност Међународног суда да пружи делотворне заштитне мере”, онда није јасно када, ког дана је пало поверење у способност МКСЈ и како је то утврђено. Да ли октобра 2007. године? Да ли јануара 2009. године или фебруара 2009. године или јула 2009. године или дана када су ослобођени кривичне одговорности Насер Орић или Рамуш Харадинај?

40. Општепознато је да у кривичном праву постоји начело да између предузете радње и остварене последице мора да постоји узрочно-последична, односно каузална веза. Предузета радња мора да буде узрок наступања последице или је последица

---

² Предмет бр. ИТ-95-14-Р 77.6 (превод са сајта МКСЈ) Пресуда претресног већа I од 7. фебруара, пар. 36 и 39.

³ исто пар.15. фуснота 29.

⁴ Веће је у случају Маргетић као физички чин обелодањивња имало у виду чланак објављен под насловом "Попис тајних хашких свједока који ми је послала Дел Понте", према Предмету бр.ИТ-95-14-Р 77 6 (превод са сајта МКСЈ) Пресуда претресног већа I од 7. фебруара, пар. 38. и 39.

результат дејства предузете радње кривичног дела.⁵ На ова кључна питања се у побијаној пресуди не даје или избегава одговор. Једноставно се полази од претпоставки да пре књиге (мада се не наводи датум и дан) као радње проф. др Војислава Шешеља није било ништа што би и пољуљало поверење у способност МКСЈ.

41. Ова питања је неопходно разјаснити ван разумне сумње, јер и заштићени сведок чији се идентификациони подаци негде појављују у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” издатој 2007. године, у свом сведочењу у судници 25. септембра 2008. године, не помиње чак ни колебање у вези са својим доласком и сведочењем пред МКСЈ, а то као услов, са друге стране Претресно веће у случају Маргетић и других сведока узима у обзир.⁶

42. Код заштићеног сведока у предмету против проф. др Војислава Шешеља не постоји ни пад поверења у способност МКСЈ, ни колебање, нити је створен „истински ризик” који се помиње у случају Маријачић. Потребно је да се ова питања у вези са применом права, разјасне ван разумне сумње и у контексту већ утврђених стандарда правне науке, па и праксе у вези рада међународних кривичних трибунала.⁷

43. Пошто Претресно веће III није нашло да постоји ометање спровођења правде за које би могао да буде одговоран проф. др Војислав Шешељ, који се у судници сам брани, онда се поставља питање, а ко би то други осим судија Претресног већа III могао боље да утврди да ли постоји ометање спровођења правде у том поступку? Судије Претресног већа III нису пронашле да постоји ометање спровођења правде па су наставили са суђењем, а њима је познато да од октобра 2007. године постоји књига проф. др Војислава Шешеља „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Познато им је од дана унакрсног испитивања сведока 24. јануара 2008. године да постоји та књига. Познато им је да су се у другој половини 2008. године најмање три сведока Тужилаштва у судници испитала на околности описане у књизи „Афера

---

⁵ Јовашевић Д. "Лексикон кривичног права" Службени гласник , Београд, 2006. стр. 758.

⁶ Предмет бр. ИТ-95-14-р 77.6 (превод са сајта МКСЈ) Пресуда претресног већа I пар. 70 "Расправно вијеће скреће позорност на исказ свједока Сагуја Сргока да су му два сведока МС 1 и МС 2 рекла да ће на сведочење убудуће бити спремни само уз врло строге заштитне мере због страха за властиту сигурност....Свједок МС је такођер изразио оклијевање у вези са могућношћу даљег сведочења". Са друге стране , у предмету бр. ИТ-03-67-Т на страни 9890 (на енглеском транскрипту) заштићени сведок ВС-061 је 25.9.2008 године одговорио на питање председавајућег судије Жан Клод Антонетија на следећи начин "Не, мени нико није претио. На позив часног суда, драговољно сам дошао овамо".

⁷ Мр Џон.Р.В.мр.Џоунс Д.у "Међународна кривична пракса" Фонд за хуманитарно право, Београд, 2005. на стр. 357 износе следећи став "Када тужилац измесе тврдњу о непоштовању, није довољно да се само наведу примери неподобне радње или неодговарајућег понашања.Тужилац такође мора подробрно да изложи зашто би наводни поступак био раван непоштовању према правилима МКТ".

Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Значи постојање књиге и њен садржај су општепознате чињенице које никако нису ометале спровођење правде пред МКСЈ.

44. Претресно веће III наставило је саслушање сведока и мора да се примети да се и данас у јавном транскрипту суђења проф. др Војиславу Шешељу на енглеском језику од 8. и 14. октобра 2008. године, иначе доступном преко интернета МКСЈ, помињу сведоци ВС-053, ВС-054 и ВС-1141 са пуним именима и другим подацима који их откривају као сведоке Тужилаштва. Марко Кљајић као аутор књиге „Како је умирао мој народ” из 1996. године, такође се налази у јавним транскриптима суђења проф. др Војиславу Шешељу на енглеском језику од 23. октобра 2008. године.

45. Тужилаштво је јавно обелоданило транскрипте саслушања проф. др Војислава Шешеља у предмету против Слободана Милошевића и у тим јавним транскриптима детаљи о догађајима у Хртковцима се помињу 31. августа 2005. године и 15. септембра 2005. године. Осим тога у јавно доступном транскрипту са суђења Слободану Милошевићу од 28. и 29. априла 2003. године помињу се имена заштићених сведока за Хртковце у предмету против проф. др Војислава Шешеља. Дакле, судије Претресног већа III као најпозваније су наставиле са суђењем, јер нису утврдили да постоји ометање спровођења правде. Били су свесни ових чињеница и да књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” ничим не смета уредном одвијању претреса.

46. Једноставно је за закључивање ван разумне сумње да гарантована права проф. др Војислава Шешеља и чињеница да се сам брани њему дају право да трага за истином и да ничим није ометао спровођење правде. Судијама Претресног већа III је добро познато који и какви су све судски налози на снази и да је проф. др Војислав Шешељ овлашћен да у судници испитује на све околности како би се утврдила истина. Између осталог овлашћен је и да испитује и како је Тужилаштво дошло до изјава сведока, па се зато често дешава да и ти сведоци у судници демантују Тужилаштво и доводе у питање кредибилитет Тужилаштва.

47. Да ли оптужени за ратне злочине који се сам брани уопште може да изврши радњу непоштовања суда тако што свој Приговор против измењене оптужнице са Елаборатом као прилогом уз Приговор објави у својој књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”?

48. Ако нема ометања остваривања правде пред Претресним већем које суди, онда нема ни радње непоштовања суда. Као што нико не може бити већи католик од Папе, тако и судије посебно и наменски састављеног Претресног већа не могу боље да знају

да ли је проф. др Војислав Шешељ ометао спровођења правде од Претресног већа које је одржало 133 судска дана, а књига је објављена пре почетка суђења.

49. Немогуће је да лице које се само брани може да изврши радњу непоштовања суда која би се огледала у ометању спровођења правде, а од наводно дана извршене радње до покретања поступка за непоштовање суда протекне 15 месеци. Судска статистика је неумољива. Суђење проф. др Војиславу Шешељу је почело 7. новембра 2007. године и од тада се претрес налази у фази извођења доказа Тужилаштва, а одвијао се по месецима и по судским данима

50. Од новембра 2007. године до краја септембра 2008. године укупно 91 судски дан и од октобра 2008. године до јула 2009. године укупно 42 судска дана. Од почетка суђења било је укупно 133 судска дана, а суђење је обустављено на само неколико сати пре окончања дозвољеног времена за извођење доказа Тужилаштва. Ова фаза претреса морала је да се оконча још крајем 2008. године, али до одуговлачења је дошло због неспособности, алкавости и разлога који се могу приписати само Тужилаштву.

51. Сетимо се да је Тужилаштво у јануару 2008. године тражило изузеће једног судије Претресног већа због наводно сукоба интереса, а поводом јединог сведока Тужилаштва за локацију која није база злочина и нико не зна ни данас зашто Тужилаштво истрајава на тој локацији где ни име проф. др Војислава Шешеља није поменуто. Ово се наводи као доказ шта све Тужилаштво користи као изговор за опструкцију суђења, уколико суђење не иде онако како то одговара Тужилаштву.

52. Књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” као средство истине никако не може бити радња непоштовања суда коју би могао да изврши оптужени који се сам брани, јер књига је у ствари Приговор против оптужнице и Елаборат који су помогли Претресном већу да схвати медијску кампању поводом афере Хртковци. Зато је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, у суштини, драгоцен доказ који помаже да се утврди истина, а утврђивање истине је врхунски интерес остваривања правде. Просто је немогуће да Приговор и Елаборат у књизи, као скуп непобитних доказа помоћу којих се утврђује истина, могу да буду предмет радње непоштовања суда.

53. Правило 77 Правилника никако не сме да се тумачи тако да радња оптуженог који се сам брани представља претњу утврђивању истине. Доказ који помаже утврђивању истине је пожељан, прихватљив и неопходан како за стране у поступку тако и за судије Претресног већа, јер је у функцији остваривања интереса правде.

54. У побијаној пресуди нема закључка ван разумне сумње, већ се наводи да је

Претресно веће уверено (параграф 22) да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” објављена новембра 2007. године. Датум, место и време извршења неке радње која се представља кажњивим делом мора прецизно да се утврди. Прецизно утврђивање је неопходно да би се утврдило да ли је дошло до ометања спровођења правде, јер ометање спровођења правде је последица која је прописана као елемент кривичног дела. Наравно, ометање спровођења правде подразумева последицу по редовно одвијање и прописани ток суђења пред Претресним већем III. Значи, објављивањем књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” морала је да наступи последица. Зато се у побијаној пресуди ометање спровођења правде не поставља са утврђеном последицом, односно са штетном последицом за уредно одвијање суђења, правилно утврђивање релевантних чињеница или рецимо за проблеме које евентуално имају заштићени сведоци. Пошто тога нема онда се навођење последица избегава или представља кршењем неке забране, а то наводно кршење у ствари доводи у питање сујету судија и то не судија који су 133 судска дана судили у Претресном већу III, већ неких судија МКСЈ до којих се долази формирањем неког новог Већа у јануару 2009. године са одабраним саставом судија.

55. Ометање спровођења правде је опструкција која се може састојати од понашања којим се омета, угрожава или злоупотребљава спровођење правде. Правило 77 Правилника захтева радњу ометања, угрожавања или злоупотребе у односу на спровођење правде пред МКСЈ где се суди. У конкретном случају то мора да се односи на спровођење правде пред Претресним већем III. Поступак пред МКСЈ је у ствари поступак који се одвија пред неким од три Претресна већа, па када се наводи остваривање правде пред Претресним већем то стварно значи да је у питању остваривање правде пред МКСЈ.

56. Дакле, поред тога што треба да се утврди да је дошло до обелодањивања поверљивих информација које су заштићене одлукама о заштитним мерама (а то није утврђено у побијаној пресуди), потребно је да је објављивање књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” произвело последице које ометају, угрожавају и злоупотребљавају поступак који се води пред тим Претресним већем. Са гледишта последица мора да се констатује да то ни једног тренутка није био закључак Претресног већа III.

57. Када би се извршио увид у материјале судског списка, а то свакако мора да уради Жалбено веће, било би јасно да Тужилаштво својим поступањем омета и угрожава спровођење правде пред Претресним већем и да максимално злоупотребљава процесна

овлашћења како би избегло кривичноправни фијаско у судници у поступку за ратне злочине против проф. др Војислава Шешеља.

58. Зато се као правило и по некој закономерности дешава да и када проф. др Војислав Шешељ, рецимо, постави питање сведоку које је у ствари понављање питања која је редовно користио представник Тужилаштва Цефри Најс током унакрсног испитивања сведока, одмах уследи неки поднесак Тужилаштва са захтевом да се проф. др Војиславу Шешељу укине право на самозаступање. Тужилаштво је од 28. фебруара 2003. године сваким својим потезом или радњом у поступку не само доказало, него и то урадило на тако очигледан начин са поруком да не жели и да не пристаје на фер и правично суђење у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

59. У ствари, побијана пресуда и једино може да се тумачи као подршка посебно одабраног састава Претресног већа, Тужилаштву да истраје у злоупотребама процесних овлашћења. Просто делује невероватно, а сигурно и увредљиво, да се у Приговору и Елаборату као средствима одбране проф. др Војислава Шешеља може пронаћи нешто што би могла да буде радња ометања, угрожавања или злоупотребе спровођења правде.

60. Ако смо на терену ометања, угрожавања и злоупотреба спровођења правде, онда Претресно веће које је донело побијану пресуду је морало да има у виду и чињенице које произилазе из рецимо Налога Претресног већа од 15. маја 2007. године и Налога о настављању суђења од 17. септембра 2008. године. Да је то имало у виду сигурно не би брзоплето и као по нарудбини тумачило правило 77 Правилника као одредбу која се примењује само према проф. др Војиславу Шешељу, односно да истовремено није могуће применити ово правило и према најодговорнијим лицима Тужилаштва. Морале су да се имају у виду и одлуке Жалбеног већа поводом оптужби проф. др Војислава Шешеља да злоупотребе постоје на страни Тужилаштва, јер нико не може да поверује да у седмој години притвора оптужени који се сам брани и једва остварује права може нешто да опструира, омета, угрожава или злоупотребљава поступак. То једноставно не треба озбиљно ни да се коментарише.

61. Проф. др Војислав Шешељ је у притвору од 24. фебруара 2003. године. Други пут му је 8. децембра 2006. године враћено право да се сам брани. Суђење је коначно почело 7. новембра 2007. године. О књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” јавно се причало у судници у новембру 2007. године, у јануару 2008. године током унакрсног испитивања сведока, било је говора и септембра и октобра 2008. године, да би се после 126 дана суђења неко сетио да је наводно у новембру 2007. године објављивањем књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” дошло

до ометања спровођења правде и јануара 2009. године покренуо поступак за непоштовање суда. Правило је да се поступак за непоштовање суда иницира и покреће непосредно после радње за коју се сматра да је непоштовање. Без обзира који се дан узме као дан од када је инициран или покренут поступак за непоштовање суда произилази да је непосредно пре тог датума извршена радња или наступила последица радње непоштовања суда.

62. Значи, без обзира који се датум има у виду са гледишта иницијативе или покретања поступка за непоштовање суда, мора да се зна да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” објављена најмање годину дана раније. Зато се поставља питање према ком догађају је покренут поступак за непоштовање суда и када је наступила последица наводно забрањене радње.

63. Да ли постоји ометање спровођења правде је правно питање, а у побијаној пресуди нема закључка ван разумне сумње о постојању ометања спровођења правде, већ се закључак о ометању спровођења правде представља фикцијом (све може да буде намерно кршење одлука о заштитним мерама, а последице се претпостављају као потенцијално негативни утицај, параграф 56) и при свему томе заборавља да је проф. др Војислав Шешељ истовремено оптужен и за ратне злочине, да се седам година налази у притвору, да се сам брани, да му је суђење обустављено пред сам крај извођења доказа Тужилаштва, да су му грубо прекршени право на експедитивно суђење и право на фер и правично суђење.

64. Да је којим случајем новембра 2007. године био покренут поступак за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља због књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, онда би параграф 56. побијане пресуде имао неки степен извесности и вероватноће, јер се очекује почетак суђења и сумња како ће се објављивање књиге одразити на заштиту сведока. Међутим, размишљати о томе у јулу 2009. године не само да је беспредметно, него и сулудо. О овим претпостављеним последицама и чистим фикцијама о непоштовању суда објављивањем књиге у октобру 2007. године размишљати у јулу 2009. године, на само три до четири сата пре завршетка извођења доказа Тужилаштва, је сулудо!

65. Осим тога, није јасно како у одабраном саставу судија једно Претресно веће може да утврђује и закључује о околностима и о ситуацији у којој се нашло Претресно веће III, а коме књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” није представљала сметњу да суди?

66. У том контексту треба подсетити, у *common law* правном систему постоји трећи

тип поступања који представља непоштовање суда, а састоји се у:

„Објављивање идентитета сведока у случају када су заштитне мере гарантоване како би се избегло такво обелодањивање, уз знање да те мере постоје, и уз конкретну намеру да се осујети њихов учинак, при чему се непоштовање суда не заснива на кршењу налога којим су гарантоване заштитне мере, него на чињеници да је обелодањивање омело спровођење правде”⁸.

67. Неспорно је да је проф. др Војислав Шешељ знао за псеудониме заштићених сведока и која се заштита одлукама о заштитним мерама пружа лицима сакривеним иза псеудонима ВС. Али, објавити псеудоним или шифру није кршење забране. Такође, делује просто невероватно да судије које су донеле побијану пресуду не знају да је и ово питање било предмет расправе пред Претресним већем III и то више пута током суђења 2008. године. Све то је расправљено и Претресно веће III није нашло за сходно чак ни да посумња да је проф. др Војислав Шешељ извршио радњу непоштовања суда!

68. На суђењу 24. септембра 2008. године Претресно веће III је донело одлуку о промени псеудонима заштићених сведока. Али то Претресно веће које се трудило ипак никако није могло да закључи да је дошло до непоштовања суда од стране проф. др Војислава Шешеља.

69. Такође, сведоци чије је наводно идентитете проф. др Војислав Шешељ обелоданио саслушани су пред Претресним већем III и потврдили су да никаквих проблема нису имали што су сведоци Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља. То представља најбољи доказ да књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” не само да није имала за циљ осујећење учинка или циља заштитних мера, него да ничим нису доведене у питање заштитне мере. Слобода заштићених сведока да слободно сведоче пред Претресним већем III и да износе неку своју истину ничим није угрожена.

70. Они су то признали и тако доказали све наводе проф. др Војислава Шешеља у погледу гаранција да се заштитне мере не доводе у питање. Такође, ако заштићеним сведоцима није сметало то што су јавно у медијима наступали под пуним именом и презименом од 6. маја 1992. године и оптуживали проф. др Војислава Шешеља, а то су пренели бројни медији, објављено је и у књизи „Како је умирао мој народ” још 1996. године, те је њихов идентитет одавно обелодањен у транскриптима на сајту МКСЈ, онда се справом поставља питање не само зашто су им додељени псеудоними и

---

⁸ Према преводу достављеном проф. др Војиславу Шешељу 5. августа 2009. "Пресуда по наводима о непоштовању суда/поверљиво" пар. 9. фуснота 11.

прописане заштитне мере, него и да ли је уопште могуће да навођење њихових имена или неких других информација о њима у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” може да буде неки атак на заштитне мере?

71. Ови сведоци тврде да с поносом долазе да сведоче против проф. др Војислава Шешелја и да немају никаквих проблема због тога. Сами признају да их се књига проф. др Војислава Шешелја „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” не дотиче, а неки и да не знају за ту књигу, па и да их је баш брига што је књига објављена.

72. Дакле, потребно је и да је дошло до кршења заштитних мера. Ни један од ових услова није испуњен. Све то је исправно утврдило Претресно веће III и зато није пронашло ни један објективни елемент радње непоштовања суда.

73. Све што је проф. др Војислав Шешелј током суђења истицао су ставови из пресуда Жалбених већа у поступцима за непоштовање суда и из предмета Нобило. Чудно је да судије које су донеле побијану пресуду не само да нису желеле да чују проф. др Војислава Шешелја, него што у његовим речима нису ни препознале ставове Жалбених већа. Јасно је од самог почетка да се проф. др Војиславу Шешелју не дозвољава оно што сви други користе. За разлику од Нобила где су били у питању поверљиви подаци код проф. др Војислава Шешелја су у питању подаци са којима одавно располаже јавност, што додатно поткрепљује тезу да нема радње непоштовања суда.

74. Заштитне мере се одређују због сведока и за сведоке и осујећење учинка заштитних мера се оцењује у односу на те сведоке. Преко забране обелодањивања поверљивих информација штити се заштићени сведок, али учинак заштитних мера се не мери према могућности идентификације поверљивих информација него према статусу заштићеног сведока. Зато се поставља питање каква је корист од поступка за непоштовање суда ако књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” не само што није имала, него ничим није угрозила статус заштићених сведока, а то су они јавно потврдили у судници?

75. Ако је објављивање књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” морало да оствари последицу ометања спровођења правде, онда је морао да се утврди тај дан ометања спровођења правде. Мора да се утврди дан извршења радње непоштовања суда и ометања спровођења правде као последице. Који је то дан?

76. Да ли је то дан објављивања књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” или дан сазнања да она постоји, или онај дан када се о њој причало на суђењу, или онај дан када је на основу те књиге вршено унакрсно испитивање сведока 24.

јануара 2008. године, или 24. септембра 2008. године, или 7. октобра 2008. године, или неки дан најкасније годину дана пре него што је покренут поступак за непоштовање суда? Једноставно мора да се утврди и дан који би задовољио услов ометања спровођења правде пред МКСЈ, па макар то било и само у погледу пада поверења у способност МКСЈ да заштитне мере буду делотворне.

77. У побијаној пресуди у ствари доминира ступидни став да пуко знање за заштитне мере представља довољан услов за ометање спровођења правде и непоштовање суда. Претресно веће уопште није имало у виду да је Претресно веће III још 17. септембра 2008. године донело Налог о настављању суђења, да је на тај налог Тужилаштво поднело жалбу и да је Жалбено веће одбацило жалбу Тужилаштва и потврдило Налог од 17. септембра 2008. године. Ако се то узме у обзир онда је немогућ закључак о постојању ометања спровођења правде пред МКСЈ до октобра 2008. године. Има места и закључку да је питање објављивања књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” у ствари пресуђена ствар, јер је Жалбено веће одбацило жалбу Тужилаштва.

78. Претресно веће III је 15. јун 2009. године донело налог да се изврши редиговање јавног транскрипта суђења од 24. јануара 2008. године (страна 2807 транскрипта) и то у делу да се избаци назив књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Ако се све ово има у виду онда Претресно веће у побијаној пресуди показује апсолутно незнање шта је и у чему се манифестује ометање спровођења правде пред МКСЈ. Недопустиво је да се пресуда и осуда заснивају на тој количини незнања посебно одабраних судија.

79. Побијају се закључци из параграфа 56. побијане пресуде о постојању ометања спровођења правде и од Жалбеног већа тражи да поништи побијану преусуду у целини због погрешне у примене права која је чини неважећом.

3. Трећи основ за жалбу - игнорисање целине књиге

80. Претресно веће није могло ван разумне сумње да утврди тачно чињенично стање у вези књиге, јер једноставно, није било у могућности да прочита целу књигу. Књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” није преведена на службене језике МКСЈ. Књигу није могао прочитати ни *amicus curiae*, јер ни он као ни судије, не говори српски језик. Књигу је евентуално прочитао само преводилац, или је као у случају неуспелог вештака-сведока Обершала, употребљаван компјутерски програм, на шта указује, бесмислено и ван контекста, повезивање реченица које су међусобно удаљене преко сто педесет или чак хиљаду страница. На пример, за сведока ВС-054 се повезују

реченице удаљене преко 1100 страна? За сведока ВС-1141 стране су удаљене око 160 страна, а за сведока ВС-053 око 180 страна.⁹ Како је то могуће повезати ако се зна да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” збирка докумената, или да је на Правном факултету у Београду потребно да магистарски рад има минимум 150 страница.

81. У контексту ове потребе за сагледавањем целине, треба имати у виду и пресуду Жалбеног већа у случају Галић, у којој се Галићеви аргументи одбијају јер се заснивају на „изјави истргнутој из контекста”, али и на сличне ставове Европског суда за људска права из најпознатијих пресуда овог суда.¹⁰ У том контексту, поставља се питање.

Шта садржи књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”?

82. Неспорно је да књига представља приказ Приговора и Елабората, али са гледишта овог жалбеног основа је важна неспорна чињеница да књига није преведена на радне језике МКСЈ (превођење књиге није одобрило Претресно веће), па није јасно како је Претресно веће могло у побијаној пресуди да констатује да је садржину књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” посматрало у целини? Како је могуће да се истовремено констатује од стране Претресног већа III „нећемо да преведемо књигу”, а онда се судије које су донеле побијану пресуду хвале како су књигу „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” посматрали у целини? Ако је у целини, онда на ком језику? Српском, енглеском? Какво је то закључивање судија Претресног већа који су донели побијану пресуду, да једно наводе, а истовремено и друго, што је дијаметрално супротно? Судска пракса у МКСЈ је јасна, па је тако због једног судије који је на суђењу дремао неколико минута констатована да је то тешка повреда поступка, а овде се судије хвале да су утврдили нешто што је немогуће без превода књиге?

83. Дакле, закључивање судија је мањкаво, јер су судије игнорисале целину књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Саджај књиге најбоље доказује да се у књизи налазе појединачни текстови, да проф. др Војислав Шешел није аутор ни једног од ових текстова и да за ни један од ових текстова појединачно не постоји забрана објављивања и чињења доступним јавности.

---

⁹ Исто, пар. 75.76.33.27.

¹⁰ Предмет ИТ-98-29-А, пресуда од 30.11.2006. пар. 62. (превод са сајта МКСЈ). Пресуда Европског суда за људска права "Кастелс против Шпаније" у којој се истиче "Чланак који се појавио у листу Punto у Нога de Euskalheria... мора се посматрати као целина" (23. април 1992. серија А бр.236, стр.23 и 23. ставови 46-50. према Диртертр Ж. "Изводи из најзначајнијих одлука Европског суда за људска права", Службени гласник, Београд, стр. 294.)

84. Приказ садржаја књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” на српском језику има девет делова, и то:

1. Предговор стр. 3-5,

2. Захтев проф. др Војислав Шешел да му Претресно веће III одреди рок за подношење приговора против скраћене модификоване измењене оптужнице – стр. 7-16,

3. Поновни захтев проф. др Војислава Шешелја да му Претресно веће одреди нови рок за подношење приговора против модификоване измењене оптужнице и њене редиговане верзије, скраћене на основу одлуке Претресног већа од 8. новембра 2006. године – стр. 17-23,

4. Одговор проф. др Војислава Шешелја на захтев Тужилаштва од 25. јуна 2007. године којим тражи одобрење за измену оптужнице – стр. 24-38,

5. Приговор проф. др Војислава Шешелја против скраћене модификоване измењене оптужнице – стр. 39-72,

6. Одлука о захтеву оптуженог да се одреди рок за подношење приговора против скраћене модификоване измењене оптужнице (поднесак бр. 287) – стр. 73-77,

7. Експертски извештај Стручног тима који помаже у припреми одбране др Војислава Шешелја о неутемељености оптужнице против др Војислава Шешелја у делу који се односи на територију Војводине – стр. 77-323,

I Војвођански сепаратизам као подлога великохрватских и великомађарских аспирација – стр. 77-89,

II Човек испред свог времена – стр. 90-108,

III Наводи оптужнице за Војводину потпуно су неутемељени – стр. 108-112,

IV Медијске манипулације Римокатоличке цркве и Фонда за хуманитарно право – стр. 112-127,

V Удружено деловање Римокатоличке цркве и Хрватске демократске заједнице или Демократске странке Хрвата Војводине – стр. 128-144,

VI Различити сведоци – идентичне лажи – стр. 144-168,

VII Лажне изјаве сведока Тужилаштва – стр. 168-261,

VIII Креатори догађаја и лажне медијске слике о Војводини – стр. 261-322,

IX Закључак – стр. 322-323,

8. Изјаве мештана Хртковаца, Руме, Сремске Митровице, Сремске Каменице, Бачке Тополе, Малог Иђоша – стр. 323-445,

1. Сремски округ – стр. 323-410,

- Изјава супруге Драгутина Шпирића – стр. 323-325,

- Изјава Ђуре Рашете – стр. 325,
- Изјава Десанке Милосављевић – стр. 325-327,
- Изјава Станке Стјепановић – стр. 327-332,
- Изјава Јове Њемчевића – стр. 333-334,
- Изјава Николе Угрчића – стр. 334-335,
- Изјава Миодрага Спасојевића – стр. 335-340,
- Изјава Милана Врањеша – стр. 340-343,
- Изјава Наде Врањеш – стр. 344-346,
- Изјава Иванке Чипчије – стр. 346-352,
- Изјава Ненада Чолића – стр. 352-359,
- Изјава Борке Мракић – стр. 359-361,
- Изјава Ђуре Гороње – стр. 361-362,
- Разговор чланова Стручног тима са Јосипом Ткалцем – стр. 362-375,
- Разговор чланова Стручног тима са Славком Кулунџићем – стр. 375- 397,
- Разговор чланова Стручног тима са Тривом Ивковићем – стр. 397- 410,
- 2. Севернобачки округ – стр. 410-428
- Разговор са Катом Кљајић – стр. 410-414,
- Разговор чланова Стручног тима са Маром Кезуновић – стр. 414-421,
- Разговор чланова Стручног тима са Петром Вујаношићем – стр. 421-428,
- 3. Јужнобачки округ – стр. 428-445
- Разговор чланова Стручног тима са Станојем Милановићем – стр. 428-445,
- 9. Документација Министарства унутрашњих послова и Служби државне и јавне безбедности достављена Стручном тиму који помаже у припреми одбране др Војислава Шешеља – стр. 445-1191,
- 1. Списи Окружног суда у Сремској Митровици. Кривични поступак против убиства Мијата Штефанца стр. 445-448,
- 2. Извештај о криминалистичко-техничком прегледу лица и одеће стр. 448-452,
- 3. Извештај Медицинског факултета Нови Сад ООУР Институт заједничких медицинских служби Нови Сад о крвној групној припадности стр. 452-453,
- 4. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица, о одређивању притвора против Пере Лукача стр. 453,
- 5. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица, о одређивању притвора против Драгана Лазаревића стр. 453-454,
- 6. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска

Митровица, о одређивању притвора против Петра Жегарца стр. 454-455,

7. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица, о одређивању притвора против Бранислава Калинића стр. 455-456,

8. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица, о одређивању притвора против Момчила Видаковића стр. 456,

9. Решење Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица, о одређивању притвора против Млађена Кекеровића стр. 456-458,

10. Кривична пријава Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Окружном јавном тужиоцу у Сремској Митровици број КУ-1174/92. од 1. јула 1992. године против НН лица стр. 458-459,

11. Извештај КУ-1174/02. од 1. јула 1992. године Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове, као допуна кривичне пријаве КУ-1174/92 стр. 459-464,

12. Записник о испитивању окривљеног Млађена Кекеровића састављен дана 2. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 464-469,

13. Записник о испитивању окривљеног Драгана Лазаревића састављен дана 2. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 469-471,

14. Записник о испитивању окривљеног Момчила Видаковића састављен дана 2. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 471-474,

15. Записник о испитивању окривљеног Пере Лукача састављен дана 2. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 475-476,

16. Записник о испитивању окривљеног Бранислава Калинића састављен дана 2. јула 1992. године, Кри-108/92, пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 476-479,

17. Записник о испитивању окривљеног Петра Жегарца састављен дана 2. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 479-481,

18. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Момчила Видаковића стр. 481,

19. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Млађена Кекеровића стр. 481-482,

20. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Пере Лукача стр. 482-483,

21. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Бранислава Калинића стр. 483,
22. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Петра Жегарца стр. 483-484,
23. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о одређивању притвора од 2. јула 1992. године против окривљеног Драгана Лазаревића стр. 484,
24. Захтев за спровођење истраге од 3. јула 1992. године против окривљеног Млађена Кекеровића, Момчила Видаковића, Бранислава Калинића, Пере Лукача, Петра Жегарца и Драгана Лазаревића стр. 485-488,
25. Налаз Министарства унутрашњих послова, ресор јавне безбедности Нови Сад, од 3. јула 1992. године, на основу прегледа материјала, присуства и порекла крви стр. 488-493,
26. Жалба Окружног јавног тужилаштва Сремска Митровица од 6. јула 1992. године стр. 493-494,
27. Решење Окружног суда у Сремској Митровици посл. бр. Кв. 95/92 од 8. јула 1992. године по изјављеној жалби Окружног јавног тужилаштва Сремска Митровица од 6. јула 1992. године стр. 494-495,
28. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 6. јула 1992. године по изјављеној жалби окривљеног Петра Жегарца против решења истражног судије овог суда од 2. јула 1992. године стр. 495-496,
29. Наредба истражног судије од 9. јула 1992. године о довођењу окривљених ради саслушања стр. 496-497,
30. Захтев о сл. СУП-Панчево СМ, Ковин од 13. јула 2007. године за извод из криминалистичке евиденције стр. 497,
31. Допис МУП-а Србије, Секретаријат у Панчеву, Окружном јавном тужилаштву у Сремској Митровици од 13. августа 1992. године у којем се доставља кривична пријава против Петра Жегарца из Ковина због основане сумње да је извршио кривично дела из члана 33, став 2. Закона о оружју и муницији стр. 497-498,
32. Захтев од 15. јула 2007. године о. сл. лица СУП-у Панчево, СМ Ковин за извод из криминалистичке евиденције за Млађена Кекеровића стр. 498-499,
33. Службена белешка од 13. јула 1992. године године СУП Панчево, ОУП Ковин стр. 499,
34. Допис Министарства унутрашњих послова Србије, Секретаријат у Панчеву, Окружном јавном тужилаштву у Сремској Митровици од 13. јула 1992. године, у којем

се доставља кривична пријава против Млађена Кекеровића из Ковина због основане сумње да је извршио кривично дела из члана 33, став 2. Закона о оружју и муницији стр. 499-500,

35. Допис окривљеног Драгана Лазаревића од 16. јула 1992. године истражном судији Окружног суда Сремска Митровица стр. 500-501,

36. Записник о испитивању окривљеног Млађена Кекеровића стр. 501-502,

37. Записник о испитивању окривљеног Пере Лукача стр. 502-503,

38. Записник о испитивању окривљеног Драгана Лазаревића стр. 503-504,

39. Записник о испитивању окривљеног Петра Жегарца стр. 504,

40. Записник о испитивању окривљеног Бранислава Калинића стр. 505-506,

41. Записник о испитивању окривљеног Момчила Видаковића стр. 506-507,

42. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици од 17. јула 1992. године о спровођењу истраге против окривљених стр. 507-510,

43. Предлог браниоца окривљеног Млађена Кекеровића од 21. јула 1992. године за извођење доказа стр. 510-511,

44. Жалба окривљеног Петра Жегарца на решење о спровођењу истраге против Жегарац Петра од 21. јула 1992. године стр. 511-512,

45. Захтев за проширење истраге Окружног јавног тужилаштва 23. јула 1992. године стр. 512-513,

46. Записник о испитивању окривљеног Млађена Кекеровића од 27. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 513-514,

47. Записник од 27. јула 1992. године о испитивању окривљеног Петра Жегарца стр. 514-515,

48. Допис истражног судије од 27. јула 1992. године Окружном тужилаштву у погледу предлога за продужење и укидање притвора стр. 515,

49. Записник од 27. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици о саслушању сведока Милорада Марковића стр. 516-517,

50. Записник од 27. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици о саслушању сведока Недељка Лолића стр. 517-518,

51. Записник о саслушању сведока Сретена Томића од 27. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 518-519,

52. Записник о саслушању сведока Мачак Сретена од 27. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 519-521,

53. Одговор Окружног јавног тужилаштва број КТ 204/92 од 28. јула 1992. године

стр. 521,

54. Допис истражног судије Већу Окружног суда у Сремској Митровици од 27. јула 1992. године стр. 521-522,

55. Решење Окружног суда Сремска Митровица од 28. јула 1992. године стр. 522-524,

56. Решење истражног судије КИ -130/92 од 29. јула 1992. године стр. 524-525,

57. Молба Момчила Видаковића од 29. јула 1992. године упућена истражном судији стр. 525,

58. Записник о саслушању вештака др Србислава Михајловића од 31. јула 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 525-529

59. Поднесак председника већа Окружног суда у Сремској Митровици Врховном суду Србије стр. 529,

60. Допис Врховног суда Србији од 6. августа 1992. године по жалби браниоца окривљених Млађена Кекеровића и Момчила Видаковића на одређивање притвора стр. 529-530,

61. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици од 19. августа 1992. године по захтеву окружног јавног тужиоца у Сремској Митровици за проширење истраге од 23. јула 1992. године стр. 531-532,

62. Наредба истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици од 19. августа 1992. године о одређивању саобраћајног вештачења стр. 532-533,

63. Наредба истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици од 19. августа 1992. године о одређивању судско-медицинског вештачења стр. 533

64. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици о новчаном кажњавању сведока Бранислава Боројевића стр. 533-534,.

65. Жалба окривљеног Петра Жегарца од 24. августа 1992. године стр. 534,

66. Записник о саслушању сведока Бранислава Боројевића састављен 25. августа 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 534-536,

67. Налаз вештака проф. др Мирослава Шовљанског од 24. августа 1992. године стр. 536-539,

68. Трошковник поднет од стране вештака од 4. септембра 1992. године стр. 539,

69. Налаз вештака Слободана Аврамовића, дипл. инж. саобраћаја од 5. септембра 1992. године и рачун за вештачење стр. 539-541,

70. Допис истражног судије дана 2. септембра 1992. године браниоцима и јавним

тужиоцима да се изјасне на вештачењу стр. 541,

71. Допис истражног судије од 8. септембра 1992. Већу Окружног суда уз достављање жалбе окривљеног Петра Жегарца стр. 541,

72. Захтев Медицинског факултета Нови Сад, Завод за судску медицину, за исплату накнаде за вештачење од 8. септембра 1992. године и налог истражног судије за исплату од 15. септембра 2007. године стр. 542,

73. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 9. септембра 1992. године по жалби за проширење истраге против окривљеног Петра Жегарца из Ковина стр. 542-543,

74. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 9. септембра 1992. године по жалбама браниоца о одређивању притвора за окривљене Млађена Кекеровића и Момчила Видаковића стр. 543-544,

75. Записник о саслушању сведока Биљане Кекеровић састављен 10. септембра 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 544-546,

76. Записник о саслушању сведока Марије Жегарац састављен 15. септембра 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 546,

77. Записник о саслушању сведока Милана Жегарца састављен 15. септембра 1992. године пред истражним судијом Окружног суда у Сремској Митровици стр. 546-547,

78. Решење истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици од 15. септембра 1992. године о издвајању записника у посебан коверат стр. 547-548,

79. Оптужница Окружног јавног тужилаштва од 22. септембра 1992. године против Млађена Кекеровића, Момчила Видаковића, Бранислава Калинића, Пере Лукача, Петра Жегарца и Драгана Лазаревића стр. 548-559,

80. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 15. септембра 1992. године по службеној дужности о продужењу притвора против окривљених стр. 559-560,

81. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 29. септембра 1992. године поставља се Павле Новаковић, адвокат из Сремске Митровице за браниоца окривљеном Петру Жегарцу стр. 560,

82. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 29. септембра 1992. године о постављењу Љубомира Ковачевића, адвоката из Сремске Митровице за браниоца окривљеном Пери Лукачу из Ковина стр. 560-561,

83. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 29. септембра 1992. године о постављењу Светлане Радуновић, адвоката из Сремске Митровице за браниоца окривљеном Драгану Лазаревићу из Петловца стр. 561,

84. Допис Врховног суда Србије од 14. октобра 1992. године Окружном суду Сремска Митровица стр. 561,
85. Наредба о заказивању главног претреса 16. октобра 1992. године и позиви за главни претрес оптуженима Млађену Кекеровићу и Момчилу Видаковићу, који се налазе у притвору стр. 561-562,
86. Записник о главном претресу одржаном у Окружном суду у Сремској Митровици 30. октобра 1992. године стр. 562-569,
87. Наставак главног претреса, дана 2. новембра 1992. године стр. 569-575,
88. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 2. новембра 1992. године стр. 575-577,
89. Обавештење Окружног суда у Сремској Митровици од 2. новембра 1992. године о укидању притвора против оптуженог Момчила Видаковића стр. 577,
90. Жалба од 3. новембра 1992. године Већу Окружног суда стр. 577-578,
91. Жалба Окружном јавном тужилаштву од 6. новембра 1992. године против решења тога суда стр. 578,
92. Записник о главном претресу одржаном пред Окружним судом у Сремској Митровици 17. новембра 1992. године стр. 578-582,
93. Објављивање пресуде 18. новембра 1992. године стр. 582-588,
94. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 18. новембра 1992. године стр. 588,
95. Белешка поступајућег судије од 18. новембра 1992. године стр. 589,
96. Обавештење Окружног суда у Сремској Митровици од 18. новембра 1992. године Управи истражног одељења КПД Сремска Митровица стр. 589,
97. Поднесак браниоца петооптуженог Петра Жегарца од 23. новембра 1992. године стр. 590,
98. Решење Окружног суда у Сремској Митровици од 4. децембра 1992. године за исплату награде и трошкова за одбрану именованог оптуженог по службеној дужности стр. 590-592,
99. Писмени отправак пресуде Окружног суда у Сремској Митровици од 18. новембра 1992. године стр. 592-621,
100. Жалба браниоца окривљеног Млађена Кекеровића од 28. октобра 1993. године против пресуде од 18. новембра 1992. године стр. 621-625,
101. Жалба Окружног јавног тужиоца на пресуду од 18. новембра 1992. године стр. 625-626,

102. Одговор браниоца окривљеног Момчила Видаковића од 8. децембра 1993. године на жалбу окружног јавног тужиоца, Сремска Митровица, од 4. новембра 1993. године стр. 626-627,

103. Извештај о уручењу жалбе Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Секретаријату Панчеву, од 10. јануара 1994. године стр. 627,

104. Одлука Врховног суда Србије од 20. децембра 1994. године стр 627-633,

105. Захтев за ванредно ублажавање казне осуђеног Млађена Кекеровића од 30. јануара 1998. године стр. 633-635,

106. Одлука Врховног суда Србије у Београду од 5. марта 1998. године поводом захтева за ванредно ублажавање казне осуђеног Млађана Кекеровића од 30. јануара 1998. године стр. 635 -636

107. Одељењу за организацију и оперативне послове милиције стр. 636-638,

108. Службена белешка стр 638-640,

109. Извештај о резултатима рада са пункта у Никинцима стр. 641,

110. Допуна плана рада стр. 642-649,

111. Службена белешка стр. 649-650,

112. Службена белешка стр. 650,

113. Службена белешка стр. 650-651,

114. Службена белешка стр. 651,

115. Службена белешка стр. 651,

116. Изјава стр. 651-653,

117. Службена белешка стр. 653,

118. Службена белешка стр. 653-654,

119. Службена белешка стр. 654,

120. Службена белешка стр. 654-655,

121. Службена тајна стр. 655-659,

122. Службена белешка стр. 659-660,

123. Подносим кривичну пријаву стр. 660-662,

124. Службена белешка стр. 662-663,

125. Службена белешка стр. 663,

126. Службена белешка стр. 663-665,

127. Службена белешка стр. 665,

128. Службена белешка стр. 665-666,

129. Службена белешка стр. 666,

130. Службена белешка стр. 667,
131. Службена белешка стр. 667-668,
132. Службена белешка стр. 668,
133. Службена белешка стр. 668,
134. Службена белешка стр. 669,
135. Извештај стр. 669,
136. Записник о увиђају стр. 669-670,
137. Подноси се кривична пријава против НН извршиоца стр. 670-671,
138. Службена белешка стр. 671,
139. Службена белешка стр. 671-672,
140. Службена белешка стр. 672,
141. Службена белешка стр. 673,
142. Подноси се кривична пријава против НН извршиоца стр. 673-674,
143. Службена белешка стр. 674-675,
144. Подноси се кривична пријава стр. 675-677,
145. Кривичну пријаву против НН извршиоца стр. 677-678,
146. Општинском јавном тужилаштву Бачка Паланка стр. 678-679,
147. Службена белешка стр. 679-680,
148. Одређује се притвор стр. 680,
149. Записник о увиђају стр. 680-681,
150. Кривичну пријаву против НН извршиоца стр. 682,
151. Службена белешка стр. 682-683,
152. Службена белешка стр. 683-685,
153. Општинском јавном тужиоцу стр. 685-686,
154. Записник о увиђају стр. 686-692,
155. Службена белешка стр. 692-694,
156. Службена белешка стр. 694,
157. Службена белешка стр. 694-695,
158. Службена белешка стр. 695-696,
159. Службена белешка стр. 696-699,
160. Извештај стр. 699-701,
161. Извештај стр. 701-702,
162. Судији за прекршаје СО Апатин стр. 702-703,
163. Службена белешка стр. 703-704,

164. Службена белешка стр. 704-705,
165. Службена белешка стр. 705-706,
166. Службена белешка стр. 706,
167. Службена белешка стр. 706-707,
168. Службена белешка стр. 707-709,
169. Службена белешка стр. 709-710,
170. Службена белешка стр. 710,
171. Општинском јавном тужиоцу стр. 710-712,
172. Службена белешка стр. 712-713,
173. Општинском јавном тужиоцу стр. 713-714,
174. Истражном судији Општинског суда Сомбор стр. 714,
175. Записник о увиђају стр. 714-715,
176. Општинском јавном тужиоцу Сомбор стр. 715-716,
177. Извештај стр. 716-719,
178. Извештај стр. 720,
179. Службена белешка стр. 720-721,
180. Извештај стр. 722-724,
181. Извештај стр. 724-725,
182. Извештај стр. 726-727,
183. Окружно јавно тужилаштво стр. 727-728,
184. Извештај стр. 728-729,
185. Овде стр. 729-730,
186. Налог за извршење службеног задатка стр. 730-731,
187. Налог за извршење службеног задатка стр. 731,
188. Извештај стр. 731-732,
189. Следе копије извештаја стр. 732-734,
190. Управа полиције стр. 734-735,
191. Управа полиције стр. 735,
192. Начелнику ОКП стр. 735-738,
193. Подноси се кривична пријава стр. 738-739,
194. Записник о увиђају стр. 739-740,
195. Опис узорака стр. 740-741,
196. Општинском јавном тужиоцу стр. 741-743,
197. Извештај о лишавању слободе и спровођењу стр. 743,

198. Записник о обавештењу примљеном од грађанина стр. 744,
199. Потврда о уручењу предмета кривичних дела стр. 744-745,
200. Општинском јавном тужиоцу стр. 745,
201. Извештај о утврђивању узрока пожара стр. 746,
202. Општинском јавном тужиоцу стр. 746-747,
203. Нове чињенице, односе се на учиниоце стр. 747-748,
204. Записник стр. 748-750,
205. Записник стр. 750-751,
206. Окружном јавном тужиоцу стр. 751-752,
207. Записник стр. 752-756,
208. Окружном јавном тужиоцу стр. 756-757,
209. Окружном јавном тужиоцу стр. 757-766,
210. Окружном јавном тужиоцу стр. 767-770,
211. Потврда о привремено одузетим предметима стр. 770-773,
212. Извештај стр. 773,
213. Извештај стр. 774-775,
214. Записник о увиђају стр. 775-777,
215. Извештај стр. 777-779,
216. Окружном јавном тужиоцу стр. 780-781,
217. Извештај стр. 782,
218. Извештај стр. 782-784,
219. Извештај стр. 784-785,
220. Службена белешка стр. 785,
221. Извештај дежурне службе стр. 785-787,
222. Извештај стр. 787,
223. Извештај стр. 787-788,
224. Извештај стр. 788-789,
225. Извештај стр. 789-790,
226. Извештај стр. 790-791,
227. Службена белешка стр. 791,
228. Општинском јавном тужиоцу стр. 791-792,
229. Записник о увиђају стр. 792-793,
230. Општинском јавном тужиоцу стр. 793,
231. Извештај стр. 793-795,

232. Општинском јавном тужиоцу стр. 795-797,
233. Одељење криминалистичке полиције стр. 797-799,
234. Општинском јавном тужиоцу стр. 799,
235. Записник о увиђају стр. 799-800,
236. Општинском јавном тужиоцу стр. 800-801,
237. Записник о увиђају стр. 801-802,
238. Општинском јавном тужиоцу стр. 802-803,
239. Општинском јавном тужиоцу стр. 803,
240. Записник о увиђају стр. 803-805,
241. Општинском јавном тужиоцу стр. 805-807,
242. Службена белешка стр. 807,
243. Службена белешка стр. 807-808,
244. Службена белешка стр. 808,
245. Службена белешка стр. 808-810,
246. Извештај стр. 810-812,
247. Извештај стр. 812,
248. Извештај стр. 812-814,
249. Записник о увиђају стр. 814-815,
250. Општинском јавном тужиоцу стр. 815,
251. Општинском јавном тужиоцу стр. 816,
252. Извештај стр. 816-817,
253. Општинском јавном тужиоцу стр. 817,
254. Општинском јавном тужиоцу стр. 818-819,
255. Општинском јавном тужиоцу стр. 819-820,
256. Записник о увиђају стр. 820-821,
257. Општинском јавном тужиоцу стр. 821,
258. Записник о увиђају стр. 821-822,
259. Општинском јавном тужиоцу стр. 822,
260. Записник о увиђају стр. 823-825,
261. Истражном судији Општинског суда стр. 825,
262. Службена белешка стр. 826-827,
263. Службена белешка стр. 827-828,
264. Извештај стр. 828-829,
265. Окружном јавном тужиоцу стр. 829,

266. Извештај стр. 830-835,
267. Записник стр. 835-836,
268. Записник стр. 836-840,
269. Записник стр. 840-842,
270. Потврда стр. 842,
271. Службена белешка стр. 842-843,
272. Општинском јавном тужиоцу стр. 843,
273. Записник о увиђају стр. 843-845,
274. Национални савет за сарадњу са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију стр. 845,
275. Општинском јавном тужиоцу стр. 845-846,
276. Општинском јавном тужиоцу стр. 846-850,
277. Општинском јавном тужиоцу стр. 850,
278. Записник о увиђају стр. 850-852,
279. Општинско јавно тужилаштво стр. 852-854,
280. Општинском јавном тужилаштву стр. 854-855,
281. Општинском јавном тужиоцу стр. 855-856,
282. Записник о увиђају стр. 856-859,
283. Управи јавне безбедности стр. 859,
284. Ванредно обавештење стр. 860-861,
285. Управа криминалистичке полиције стр. 861-863,
286. Службене белешке стр. 863,
287. Извештај-налаз војне комисије стр. 863-864,
288. Службена белешка стр. 864-865,
289. Службена белешка стр. 865-867,
290. Службена белешка стр. 867-869,
291. Окружно јавно тужилаштво стр. 869-871,
292. Службена белешка стр. 871,
293. Службена белешка стр. 871-872,
294. Службена белешка стр. 872-873,
295. Службена белешка стр. 873-874,
296. Службена белешка стр. 874,
297. Службена белешка стр. 875,
298. Службена белешка стр. 875-876,

299. Службена белешка стр. 876-877,
300. Службена белешка стр. 877,
301. Службена белешка стр. 877-878,
302. Службена белешка стр. 878,
303. Службена белешка стр. 878-879,
304. Службена белешка стр. 879-880,
305. Службена белешка стр. 880,
306. Службена белешка стр. 881,
307. Службена белешка стр. 881-882,
308. Службена белешка стр. 882,
309. Службена белешка стр. 882-883,
310. Записник стр. 883-884,
311. Службена белешка стр. 884-885,
312. Службена белешка стр. 885-886,
313. Службена белешка стр. 886-888,
314. Службена белешка стр. 888-890,
315. Службена белешка стр. 890-892,
316. Службена белешка стр. 892-893,
317. Службена белешка стр. 893-894,
318. Службена белешка стр. 894-895
319. Службена белешка стр. 895-900
320. Списи Окружног суда у Сремској Митровици кривични поступак поводом убистава Крошлак Стевана, Оскомић Николе и Агице и Томић Марије стр. 900-918,
321. Записник о испитивању окривљеног стр. 918-923,
322. Записник о испитивању окривљеног стр. 923-929,
323. Записник о испитивању окривљеног стр. 929-931,
324. Записник о испитивању окривљеног стр. 931-937,
325. Записник о испитивању окривљеног стр. 937-939,
326. Записник о испитивању окривљеног стр. 939-948,
327. Записник о испитивању окривљеног стр. 948-952,
328. Записник о испитивању окривљеног стр. 952-955,
329. Записник о суочењу стр. 955-957,
330. Записник о испитивању окривљеног стр. 957-958,
331. Записник о суочењу стр. 958-967,

332. Записник о главном претресу стр. 967-974,
333. Наставак главног претреса стр. 974-981,
334. Наставак главног претреса стр. 981-993,
335. Записник о главном претресу (пред Окружним вишим судом) стр. 993-1010,
336. Наставак поступка стр. 1010,
337. Доказни поступак стр. 1010-1020,
338. Искази сведока саслушаних у поступку стр. 1020-1028,
339. Записник о главном претресу стр. 1028-1040,
340. Наставак главног претреса од 22. 4. 1996. године стр. 1040-1051,
341. Записник о главном претресу стр. 1051-1065,
342. Пресуду стр. 1065-1075,
343. У име народа стр. 1075-1076,
344. Пресуду стр. 1076-1077,
345. Криви су стр. 1077-1173,
346. У име народа стр. 1173-1174,
347. Пресуду стр. 1174,
348. Образложење стр. 1174-1191,
349. Садржај стр. 1192,
350. Сабрана дела проф. др Војислава Шешеља стр. 1193-1195.

85. Очигледно је да књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, објављена октобра 2007. године, има више од 370 појединачних текстова и ни један текст није ауторски текст проф. др Војислава Шешеља. Ни један од 370 у књизи објављених текстова није поверљив и не постоји забрана њиховог објављивања јавности. За ни један од наведених текстова Претресно веће није донело одлуку да је поверљив и да није доступан јавности. Преко ових чињеница је Претресно веће у побијаној пресуди олако прешло и зато је за све што је у побијаној пресуди навело да је ван разумне сумње закључило у ствари чиста фикција, односно измишљотина.

86. Пошто ни један од побројаних текстова, а то је саджај и садржина књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” нико и никада појединачно није учинио формално недоступним јавности, нити прогласио поверљивим, онда ни књига као збирка текстова и докумената никако не може бити проблематична у погледу доступности јавности. Ако за сваки појединачни текст из књиге не постоји забрана објављивања у јавности, онда се то исто односи и на књигу „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” као целину. Ако постоји забрана објављивања и

чињења доступним јавности наведених појединачних текстова, онда је у побијаној пресуди морало јасно да се наведе ко је забранио, када, којом одлуком или налогом, када је одлука или налог достављен проф. др Војиславу Шешељу, ако је постојао и ако је достављен, и све друго што се односи на непоштовање неке евентуалне забране. Тога нема у побијаној пресуди, а нема га ни као закључак ван разумне сумње.

87. Зато је важно имати у виду став из предмета за непоштовање суда Маријачић. За радњу обелодањивање заштићених података потребно је да то обелодањивање буде јасно, прецизно, недвосмислено, а у овом предмету против проф. др Војислава Шешеља да се односи на заштићеног сведока Тужилаштва и да се обелодањивање врши намерно ради постизања забрањеног циља. За овај жалбени основ је важно да у побијаној пресуди не постоји закључак судија да је проф. др Војислав Шешељ обелоданио име заштићеног сведока, већ да се заштићени сведок може идентификовати. Дакле, у побијаној пресуди судије нису утврдиле да је проф. др Војислав Шешељ обелоданио идентитет заштићених сведока, већ да се заштићени сведок може идентификовати.

88. Да је Претресно веће применило исти аршин као у побијаној пресуди, онда је ван разумне сумње могло да закључи да је обелодањивање јавности података на основу којих се може утврдити идентитет заштићених сведока Тужилаштва у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” идентичан са обелодањивањем тих истих података у јавним документима и јавним транскриптима суђења који се налазе на сајту МКСЈ. Ако је могућа идентификација на основу јавних докумената и јавних материјала Тужилаштва и Претресног већа, онда је исто тако могуће да се иста та идентификација изврши и на основу текстова објављених у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”.

89. Мора да се има у виду да су Хртковци мала средина и да се на основу сваког, па чак и најобичнијег податка може извршити идентификација, а ако су у питању лица која су јавно наступала, јавне личности у средини и поготово лица која су са пуним личним подацима преко медија обавештавала јавност о догађајима у Хртковцима, онда је немогуће обезбедити да идентификациони подаци буду непознати јавности. Просто парадоксално звучи да појединци који су део јавности знају да ће неко лице бити заштићени сведок Тужилаштва и зато што се ти заштићени сведоци хвале том позицијом, а у побијаној пресуди проф. др Војислав Шешељ оглашава кривим и кажњава зато што се на основу његове књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” може евентуално идентификовати неколико лица која су заштићени сведоци Тужилаштва. Закључак је једноставан, да није овог поступка за непоштовање

суда нико не би ни посумњао да се у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” на некој страни налазе имена и презимена заштићених сведока. У мору од око 370 текстова наводе се стотине различитих имена, те да би марљиви читалац извршио идентификацију потребни су му поред концентрације, времена и стрпљивости и прилично велика интелигенција да би евентуално дешифровао ко би могао бити заштићени сведок.

90. Велика је разлика између „обелодањивања информација на основу којих може да се идентификује заштићени сведок” и „јасног саопштавања имена и презимена конкретног лица да је заштићени сведок”. Да би било која чињеница била откривена, тј. сазната, неопходно је да постоји одређени извор информације, те да одређени субјект конкретну информацију заиста прими (на пример: чује, види, прочита итд.), те тако реално стекне одређено сазнање. У овом случају се априорно полази од тога да су информације објављене у књизи о идентитету сведока сазнате, али тужилац то није неспорно доказао, нити се суд уопште бавио утврђивањем да ли је било ко уопште и дошао до сазнања из књиге. То се просто претпоставља, што је недопустиво. Једноставно речено, суд је морао несумњиво да утврди да је бар једно лице, осим самих тужилаца и судија, којима је идентитет сведока и иначе познат, „спорне” наводе из књиге уопште и прочитало. То се не може узимати здраво за готово, јер то што је нешто објављено у књизи, не значи да је заиста и сазнато, тј. прочитано. Тиме што је нешто објављено, то још увек није и обелодањено, све док бар неко објављени текст није прочитао, а ни тужилац, ни суд то нису доказали.

Тек када би суд извео доказе којима би се несумњиво утврдило да су конкретна лица прочитала наводе из књиге који се односе на идентитет сведока, могло би се евентуално говорити о откривању заштићених информација. Да ли би проф. др Војислав Шешел био оптужен за непоштовање суда одавањем поверљивих информација да је на пример, у својој ћелији у хашком затвору усмено „одавао” идентитет заштићених сведока, или себи „говорио у браду”? Да ли би био оптужен да је у свом интерном материјалу написао податке о идентитету заштићених сведока, или чак да је то написао у књизи, која није дистрибуирана? Наравно да не би. Он је оптужен јер је објавио књигу, која јесте дистрибуирана и била доступна потенцијалним читаоцима, што ипак, не значи да је она као таква и посебно онај њен део који се наводно односи на заштићене сведоке, заиста и прочитана. Тужилац би морао веродостојно да докаже да су конкретна лица ту књигу, а посебно баш онај њен део који се односи на релевантне информације, **заиста и прочитала**, те при том, још и тим

читањем реално стекла сазнање о идентитету заштићених сведока.

91. Обелодањивање информација на основу којих може да се идентификује заштићени сведок не само да није забрањено, него се редовно примењује пред МКСЈ. Од јавности се скрива само директна веза и истовремено помињање имена и презимена неког лица са констатацијом да је то лице заштићени сведок.

92. У пракси МКСЈ само је јасно саопштавање имена и презимена лица да је заштићени сведок третирано као радња непоштовања суда. То судије нису утврдиле побијаном пресудом, а велика је разлика између јасног саопштавања и могућности идентификације. Јасно саопштавање је свакако обавештавање јавности, а могућност идентификације је способност заинтересованог да закључи. Једно је примање информације која је прецизни идентитет лица за које се у самој информацији тврди да је заштићени сведок, а друго је могућност закључивања ко би то могао да буде заштићени сведок на основу концентрисаног и пажљивог читања 1200 страна књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”.

93. Све ово што се наводи у оквиру овог жалбеног основа у суштини доказује колико је било фелерично закључивање судија у побијаној пресуди који су у стању да све представе закључивањем ван разумне сумње које се тражи за примену правила 77(А)(ii) Правилника.

94. Побиају се закључци из параграфа 31, 35 и 41. побијане пресуде и од Жалбеног већа тражи да поништи побијану пресуду у целини због грешака у утврђивању чињеничног стања због којих је дошло до неостваривања правде.

4. Четврти основ за жалбу - непостојање умишљаја да се изврши забрањена радња

95. Претресно веће је погрешно применило право у погледу правила 77(А)(ii) Правилника, у вези са елементима „свесно кршећи налог већа”. Проф. др Војислав Шешељ није могао свесно да крши налог Претресног већа, јер у тренутку објављивања књиге, октобра 2007. године, материјал који чини књигу „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” је био већ предат Претресном већу III (6. септембра 2007. године), а Претресно веће није наложило проф. др Војиславу Шешељу да измени или повуче Приговор или Елаборат због кршења заштитних мера у вези са заштићеним сведоцима или да га третира као поверљив.

96. Поднета правна средства у оквиру гарантованих и заштићених права из чланова 20 и 21. Статута су садржај књиге. Ауторски текст је предговор Немање Шаровића у

коме се наводи и „упутство др Војислава Шешеља о стриктном поштовању забране откривања индетитета заштићених сведока”.¹¹ Ова реченица је доказ да није постојао *mens rea*, јер ту реченицу није написао проф. др Војислав Шешељ, већ његов сарадник, годину и по дана пре покретања поступка за непоштовање суда.

97. Да не постоји *mens rea* (као елемент свести или безобзирни немар или намерно занемаривање) доказује низ „околности”,¹² а нарочито да нема изјаве проф. др Војислава Шешеља, као у случају Маргетић, која потврђује да постоји *mens rea*.¹³ У случају Маргетић: „Претресно веће напомиње да је оптужени дао неколико изјава у којима је те информације описао као „поверљиве””.¹⁴ Опште је познато да је проф. др Војислав Шешељ у притвору 7 година, да комуникација са медијима није могућа и да никада није дао интервју или било какву изјаву сличну Маргетићевој.

98. На суђењу проф. др Војислав Шешељ је инсистирао на стриктном поштовању заштитних мера. Стенограм од 25. септембра 2008. године јасно доказује да код њега не постоји *mens rea*. Сведочио је један од три заштићена сведока који се помињу у побијаној пресуди и тада је проф. др Војислав Шешељ рекао: „Рећи ћу вам ја на време, јер ово сад што желим да кажем може да открије индетитет сведока, па је зато боље да остане на полузатвореној”.¹⁵ На питање председавајућег судије: „Господине Шешељ, зар о свему овоме није могло бити речи на јавној седници...могло се то срочити на неки други начин, зашто то нисте тражили да се уради на јавној седници”, проф. др Војислав Шешељ је одговорио „Па, ево, водио сам рачуна да вам не откријем индетитет сведока”.¹⁶ Јасно произилази да и пре, и после, издавања књиге код њега у погледу обелодањивања поверљивих информација није могла да се пронађе *mens rea* за непоштовање суда.

99. Ако се хронологија промене оптужнице за ратне злочине од фебруара 2003. године па све до почетка суђења 7. новембра 2007. године и коришћење правних

---

¹¹Шешељ В. "Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић" Српска радикална странка, Београд, 2007. стр 5.

¹² На овај стандард утврђен у Пресуди жалбеног већа у предмету Нобило, пар. 54. позива се и Пресуда претресног већа I од 7. фебруара у предмету Маргетић, пар.37.

¹³ "Прије или касније објавит ћу тај тајни документ" изјавио је Маргетић према Пресуди претресног већа I од 7. фебруара, пар. 74.

¹⁴ исто пар.57

¹⁵ Предмет бр. ИТ-03-67-Т, стр 994 (на енглеском)

¹⁶ исто стр. 10009.

средстава проф. др Војислава Шешеља у том периоду ставе у контекст са објављивањем књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” као наводно радњом непоштовања суда из побијане пресуде такође јасно може да се утврди да не постоји *mens rea* код проф. др Војислава Шешеља.

100. Тужилац је 15. јануара 2003. године подигао оптужницу против проф. др Војислава Шешеља, а 14. фебруара 2003. године судија O-Gon Kwon је прегледао и потврдио оптужницу која је имала 14 тачака. По приговору проф. др Војислава Шешеља Претресно веће II је 26. маја 2004. године одлуком наложило Тужилаштву да отклони нејасноће параграфа 11 првобитне оптужнице у погледу прецизирања појма починити и параграфа 12 у вези са Војводином у Србији и питањем оружаног сукоба. По жалби Тужилаштва 31. августа 2004. године Жалбено веће је донело одлуку под којим условима оптужбе за догађаје у Војводини могу бити у оптужници.

101. Тужилаштво је 12. јула 2005. године сачинило Модификовану измењену оптужницу која је задржала истих 14 тачака, с тим што је извршено проширење по два основа. Први основ је поступање по одлуци Претресног већа II од 26. маја 2004. године, а други основ су измене из других разлога.

102. Против модификоване измењене оптужнице проф. др Војислав Шешел је поднео приговор, који није узет у разматрање због наводно прекорачења броја речи, а касније нови приговор на мањем броју страна није узет у разматрање због наводно пропуштања рока. Касније се испоставило да су оба приговора проф. др Војислава Шешеља против модификоване измењене оптужнице била преурањена, јер је тек у 2006. години почело обелодањивање материјала Тужилаштва у односу на оптужбе из модификоване измењене оптужнице, а готово да ни данас није извршено комплетно обелодањивање материјала Тужилаштва у складу са модификованом измењеном оптужницом.

103. У том контексту, проф. др Војислава Шешеља су Претресна већа I (судија Ори) и II (судика Кармел Агијус) довела у заблуду у погледу почетка рачунања рока за приговор против модификоване измењене оптужнице. Претресна већа су практично онемогућила проф. др Војислава Шешеља да у поступак одлучивања уђе његово противљење тој врсти проширења првобитне оптужнице, односно опстанку модификоване измењене оптужнице.

104. Тужилаштво је 21. септембра 2006. године сачинило Предлог за смањење обима оптужнице против проф. др Војислава Шешеља. Тај предлог је проф. др Војислав Шешел примио тек 9. јануара 2007. године. Дакле, у време када је Претресно веће I

(судија Ори) одлучивало о предлогу Тужилаштва проф. др Војислав Шешелј није био упознат са предлогом Тужилаштва.

105. Претресно веће I је 8. новембра 2006. године донело Одлуку у вези примене правила 73бис, а та Одлука достављена је проф. др Војиславу Шешелју 16. новембра 2006. године. Дакле, проф. др Војислав Шешелј је прво добио Одлуку Претресног већа, а након два месеца Предлог Тужилаштва на основу кога је донета Одлука! Није био у питању проблем доставе поднесака, већ намера са којом је неуспело покушано да се отвори претрес у новембру 2006. године и брзо оконча суђење.

106. По налогу Претресног већа I Тужилаштво је 10. новембра 2006. године саставило, а 14. новембра 2006. године проф. др Војиславу Шешелју доставило „Редиговану верзију модификоване измењене оптужнице и додатке које Тужилаштво подноси у складу с правилом 73бис(Д) и одлуком Претресног већа I од 8. новембра 2006. године”. Редигована верзија оптужнице је била нејасна, а изгледом чак и крајње непрегледна (са зацрњеним деловима текста који се избацује и више не постоји), што је узроковало да и претпретресни судија на статусној конференцији 13. марта 2007. године наложи Тужилашству да прилагоди верзију важеће оптужнице. У складу са тим налогом Тужилаштво је 30. марта 2007. године сачинило, а 19. априла 2007. године је проф. др Војислав Шешелј добио „Поднесак Тужилаштва са скраћеном модификованом измењеном оптужницом у којој су изостављена редиговања” .

107. Проф. др Војислав Шешелј је тражио да му Претресно веће III у смислу правила 50(Ц) Правилника одреди рок од 30 дана за улагање прелиминарног поднеска на основу правила 72 Правилника против скраћене модификоване измењене оптужнице која му је достављена 19. априла 2007. године. Тај захтев проф. др Војислава Шешелја је усвојен и он је поднео прелиминарни поднесак у форми приговора против скраћене модификоване измењене оптужнице. Овај приговор је сачињен у јулу 2007. године, а проф. др Војислав Шешелј га је поднео Секретаријату 6. септембра 2007. године.

108. Дакле, све што је у погледу постојања и изгледа оптужнице претходило Елаборату и Приговору који су садржај књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, доказује да не може да постоји *mens rea* као што се наводи у побијаној пресуди.

109. Приговором од 6. септембра 2007. године проф. др Војислав Шешелј је тражио да Претресно веће III наложи Тужилашству да из скраћене модификоване измењене оптужнице избаци све оптужбе које се односе на то да је непосредно физички наводно извршио кривична дела путем „говора мржње” и све оптужбе које се односе на то да је

наводно извршио или да је кривично одговоран у вези са Војводином. Овај Приговор и Елаборат који је достављен уз овај Приговор су објављени у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” и то је битно за разумевање разлога за настанак књиге, из чега се јасно закључује да не може ни да се помисли да постоји нека наводно *mens rea* као што се наводи у побијаној пресуди.

110. Дана 7. децембра 2007. године Тужилаштво је саставило Трећу измењену оптужницу која се од 19. децембра 2007. године налази на сајту МКСЈ и доступна је јавности. У прилогу ове Треће измењене оптужнице налази се „Додатак XI Хртковци (познате жртве), параграф 33 (Додатак А Извештају вештака Ewe Tabeau (доказни предмет на основу правила 65тер, 2.859))”. У том додатку који је јавни документ наводе се као познате жртве, и ова три сведока (ВС-053, ВС-054, ВС-1141) са свим подацима који откривају идентитет ових лица. Ако Тужилаштво јавно објави са пуним именом и презименом да су нека лица жртве, а проф. др Војислав Шешељ у свом поднеску који јавно објави за та иста лица са пуним именом и презименом објави да нису жртве, онда се стварно поставља питање како је могуће да постоји радња непоштовања суда. Још један доказ да приликом објављивања књиге код проф. др Војислава Шешеља нема *mens rea* како се то тврди у побијаној пресуди.

111. Да би се схватило зашто је Тужилаштво тражило покретање поступка за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља у 2008. години, онда треба имати у виду и следеће.

112. Још у лето 2005. године Тужилаштво је покушало да покрене поступак за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља. Тај захтев је одбијен од стране у то време надлежног Претресног већа, али проф. др Војислав Шешељ (мада је више пута тражио) никада није добио тај захтев Тужилаштва, нити било који други документ о том покушају. О томе се расправљало на Статусној конференцији 26. септембра 2005. године. Дакле, поступак за непоштовање суда се већ тада користио као једна врста злоупотребе права, у циљу застрашивања проф. др Војислава Шешеља.

113. У том контексту, треба имати у виду и жалбу проф. др Војислава Шешеља коју је поднео председнику МКСЈ против одлуке Секретаријата од 19. октобра 2006. године. У октобру 2006. године Секретаријат је одлучио да убудуће проф. др Војислав Шешељ може да прима у посету своју супругу Јадранку, с тим што ће посета бити под трајним и директним надзором и што ће се спречити сваки директни контакт између проф. др Војислава Шешеља и Јадранке Шешељ. Одлука Секретаријата је проглашена поверљивом. У питању је огољено шиканирање.

114. Председник МКСЈ је упознат са ситуацијом када је само од Јадранке Шешел захтевано да потпишује посебне изјаве обавеза посетиоца којом преузима обавезу да никоме не саопштава информације о здравственом стању проф. др Војислава Шешелја.

115. Тужилаштво је и раније на основу измишљотина о наводно обелодањивању података о неком сведоку успело код Секретаријата да издејствује отежавање услова притвора, забрану комуникације и забрану пријема посета. Идентична је ситуација била и када су се у Србији одржавали избори. Опет су спровођене забране посета и комуникације над проф. др Војиславом Шешелјем, без вођења било каквог поступка.

116. Секретаријат је 19. октобра 2006. године донео одлуку на захтев Тужилаштва које је изнело тврдњу да је проф. др Војислав Шешел преко супруге Јадранке Шешел обелоданио идентитет 8 сведока. Ова тврдња Тужилаштва је морала да се у одговарајућем поступку провери, али свакако и омогући проф. др Војиславу Шешелју да се изјасни. Тога није било и без било каквог вођења дисциплинског поступка донета је одлука. Проф. др Војислав Шешел је жалбом тражио да председник МКСЈ усвоји жалбу, поништи одлуку Секретаријата од 19. октобра 2006. године којом је незаконито уређено право проф. др Војислава Шешелја да под дискриминаторским условима, уз тортуру и шиканирање прима у посету своју супругу Јадранку Шешел. Када се има у виду овакво грубо кршење права уз чланова 20. и 21. Статута, онда је више него бесмислено да се проф. др Војислав Шешел оптужује за непоштовање суда и закључује у побијаној пресуди да је поседовао *mens rea*.

117. Једноставно у свему што уради проф. др Војислав Шешел Тужилаштво проналази непоштовање суда и постојање неке неки *mens rea* довољне за осуду.

118. На статусној конференцији одржаној 3. новембра 2006. године ово питање је решено са констатацијом судије Орија да је и Тужилаштво признало и потврдило да проф. др Војиславу Шешелју није обелодањено ни једно име заштићеног сведока Тужилаштва, те ако њему није обелодањено, онда ни он није могао да обелодани Јадранки Шешел.

119. Дакле, из овога је јасно како су се брутално кршила и данас у сличном маниру крше права из чланови 20. и 21. Статута, а све под маском наводног непоштовања суда. По понашању Тужилаштва може ван разумне сумње да се закључи да без обзира да ли су проф. др Војиславу Шешелју обелодањене поверљиве информације, Тужилаштво увек тврди да је проф. др Војислав Шешел извршио радњу непоштовања суда и да је код њега чак постојала и немогућа *mens rea*. Тужилаштво готово патолошки тражи и у стању је све да представи као непоштовање суда.

120. После фијаска у судници од 23. јуна 2008. године Тужилаштво је најавило да ће до 27. јуна 2008. године да достави захтев којим ће тражити да се прекине самозаступање проф. др Војислава Шешеља. У јулу 2008. године Тужилаштво је поднело захтев којим је тражило да им Претресно веће одобри прекорачење дужине поднеска, да захтев има 35.000 речи и најавило да ће уз захтев поднети више од 350 докумената. Тужилаштво је захтев којим је тражило одобрење да прекорачи ограничење броја речи саставило 16. јула 2008. године, а тај захтев је достављен и заведен код Секретаријата 29. јула 2008. године - након почетка летње паузе. Саставни део тог захтева Тужилаштва су били и наводи о наводном непоштовању суда. Дакле, конфузија око непоштовања суда се поново наставља, али се и показује главни мотив за покретање поступка за непоштовање суда, а то је наметање адвоката!

121. Претресно веће је 23. јула 2008. године одредило судску паузу, због годишњих одмора, заказало наставак суђења за 26. август 2008. године и подсетило Тужилаштво да је дужно да благовремено достави Претресном већу и проф. др Војиславу Шешељу редослед извођења сведока Тужилаштва од 26. августа 2008. године.

122. Дана 22. августа 2008. године проф. др Војислав Шешељ је добио једну од редигованих верзија Захтева Тужилаштва да се оконча самозаступање оптуженог, а неколико дана раније, 19. августа 2008. године, је добио Налог о настављању суђења који је Претресно веће донело 15. августа 2008. године.

123. Претресно веће је Налогом одбило захтев Тужилаштва да се обустави суђење и наложило Тужилаштву да најкасније до 22. августа 2008. године достави распоред сведочења сведока 26. августа 2008. године и за следећа два месеца. Тужилаштво није испунило своју обавезу по Налогу, већ је доставило четири кутије материјала који обелодањује и неке видео клипове. Ништа изненађујуће и све у складу са маниром Тужилаштва, јер је исто тако поступало и раније, односно уместо да обавести који ће сведок бити следећи у судници, на суђењу се гледају ТВ и видео материјали.

124. Дана 26. августа 2008. године уместо да се настави са суђењем, односно извођењем доказа Тужилаштва, расправа се у ствари водила о захтеву Тужилаштва којим тражи од Претресног већа одобрење да уложи жалбу против Налога. Тужилаштву се одобрава да поднесе жалбу, а проф. др Војислав Шешељ доставља у септембру 2008. године свој одговор којим предлаже Жалбеном већу да одбаци жалбу коју је Тужилаштво изјавило против Налога Претресног већа III о настављању суђења (од 15. августа 2008. године), као недозвољену и изјављену са циљем да се настави са кршењем права проф. др Војислава Шешеља на правично и експедитивно суђење и да

изрекне последње упозорење и наложи Тужилаштву да прекине са понављањем захтева којима тражи наметање браниоца. Дакле, ово је права суштина процеса за непоштовање суда који се води против проф. др Војислава Шешеља, односно наметање адвоката по сваку цену.

125. Ради сагледавања околности битних за утврђивање *mens rea* треба имати у виду и следеће. У Одлуци по наводу о непоштовању суда од 21. јануара 2009. године, коју је донело Претресно веће II (у саставу: Carmel Agius, O-Gon Kwon, Kevin Parker), у параграфу 12. констатује се:

„Пошто је прегледало материјал који је доставило Тужилаштво, Веће има разлога да верује да је могуће да је Војислав Шешељ, који је очигледно аутор књиге, починио непоштовање Међународног суда јер је обелоданио информације које откривају идентитет или на основу којих се може утврдити идентитет заштићених сведока и јер је обелоданио делове изјаве једног сведока, чиме је прекршио налог Претресног већа које поступа у суђењу Војиславу Шешељу”.

126. Дакле, „има разлога да верује да је могуће да је Војислав Шешељ, који је очигледно аутор књиге, починио непоштовање Међународног суда” и констатује „чиме је прекршио налог Претресног већа које поступа у суђењу Војиславу Шешељу”.

127. Претресно веће које поступа у суђењу проф. др Војиславу Шешељу је Претресног већа III и зато је ово вероватно најчуднија констатација која је могла да се прочита у МКСЈ. Оно што нису могли да утврде судије које суде од 7. новембра 2007. године до 21. јануара 2009. године, утврдиле су судије 21. јануара 2009. године. Скоро невероватно!

128. Ова Одлука је значајна и зато што се у параграфу 13. констатује:

„Имајући у виду чињеницу да идентитет дотичних заштићених сведока није изричито наведен, већ да се може утврдити само на основу разних помињања у књизи, као и да је књига објављена пре више од годину дана, Веће сматра да се опасност утврђивања идентитета може уклонити применом мање строгих мера него што су оне које тражи Тужилаштво”. Просто је невероватно да се после једне овакве констатације судија уопште може водити поступак за непоштовање суда?

129. Дакле, идентитет није изричито наведен и констатује се да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” објављена пре више од годину дана и на основу тога судије (у саставу: Carmel Agius, O-Gon Kwon, Kevin Parker) боље виде и чују од судија (у саставу: Jean-Claude Antonetta, Frederik Harhoff, Flavia Latanzi). Како ово да се коментарише и тумачи, а да се не констатује да је и судијама све јасно.

130. Овоме свакако треба додати и чињеницу да је суђење за непоштовање суда одржано пред Претресним већем II (у саставу: O-Gon Kwon, Kevin Parker, Iain Bonomy) и оно је 24. јула 2009. године донело побијану пресуду.

131. Ради сагледавања околности битних за утврђивање да ли постоји *mens rea* треба навести и Одлуку по захтеву Тужилаштва за обуставу суђења с противним мишљењем судије Антонетије приложеним у додатку од 11. фебруара 2009. године.

132. Из текста ове одлуке види се да до обуставе суђења и није дошло због покретања поступка за непоштовање суда, већ зато што је Тужилаштво извршило анализу досадашњег тока поступка и закључило да није успело ништа да докаже од оптужби и да поново тражи простор за евентуално куповину времена, и зато тражи покретање поступака за непоштовање суда.

133. Већина судија Претресног већа III је 11. фебруара 2009. године одлучила да крши свој налог од 15. маја 2007. године (да ће о захтеву проф. др Војислава Шешеља за покретање поступка за непоштовање суда против службених лица Тужилаштва да одлучи након окончања суђења проф. др Војиславу Шешељу за ратне злочине). Наиме, они сматрају да је приоритетан поступак за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља, а да уопште није важан онај поступак за непоштовање суда који је иницирао проф. др Војислав Шешел против службених лица Тужилаштва. Ако је нешто приоритет онда је свакако приоритет оно што је проф. др Војислав Шешел покренуо још 8. марта 2007. године у односу на оно што је Тужилаштво наговестило 10. октобра 2008. године. Осим тога и сва евентуална непоштовања суда за која су осумњичене обе стране могу да се реше на начин одређен налогом Претресно веће III од 15. маја 2007. године.

134. Присетимо се да је пред крај 2007. године проф. др Војислав Шешел тражио покретање поступка за непоштовање суда и против Кристине Дал и истражитеља Паола Пастореа Стокија и да је Претресно веће III ангажовало *amicus curiae* да спроведе истрагу.

135. Овоме свакако мора да се дода и да је велики број сведока Тужилаштва у судници потврдило да постоје велике разлике између онога што су рекли и онога што се налази у изјавама које су истражитељи Тужилаштва припремили као изјаве тих сведока. Осим тога, често су биле и мучне ситуације када проф. др Војислав Шешел у судници током унакрсног испитивања учини ван разумне сумње јасно свима да сведок лажно сведочи.

136. Проф. др Војислав Шешел је 26. септембра 2007. године примио Одлуку у вези

са усвајањем заштитних мера од 30. августа 2007. године. Из Одлуке се утврђује да је претпретресни судија имао у виду Обједињени захтев Тужилаштва од 25. јуна 2007. године, одговор проф. др Војислава Шешеља од 19. јула 2007. године и реплику Тужилаштва од 2. августа 2007. године. Проф. др Војислав Шешељ сматра да је наведеном Одлуком повређено његово право на правично суђење и зато је у октобру 2007. године поднео Претресном већу III Захтев за преиспитивање Одлуке у вези са усвајањем заштитних мера од 30. августа 2007. године.

137. У октобру 2007. године проф. др Војислав Шешељ је поднео свој претпретресни поднесак којим је одговорио на Коначну верзију претпретресног поднеска Тужилаштва од 25. јула 2007. године чиме је на време осујетио и за сва времена жигосао оно што је Тужилаштво урадило.

138. Дана 18. октобра 2007. године проф. др Војислав Шешељ је примио Налог за појашњавање захтева Тужилаштва за уврштавање у спис изјава на основу правила 89(Ф), 92бис, 92тер и 92кватер Правилника од 20. септембра 2007. године којим претпретресни судија налаже Тужилаштву да појасни своје захтеве, а односи се на сведоке са псеудонимима. Ово се наводи да би се утврдило у којем и коликом хаосу је Тужилаштво било непосредно пред почетак претреса и зато је било спремно да тражи све и свашта само да би осујетило нормални ток претреса. Иако је комплетна архитектура покушаја отварања претреса из новембра 2006. године доживела фијаско и општу осуду, Тужилаштво и у октобру 2007. године истрајава на злонамерним захтевима и предлаже доказни поступак у коме би претрес био најобичнија фарса или провизоријум. Тужилаштво то ради зато што и не зна зашто је оптужило проф. др Војислава Шешеља, па се као излаз појављује стварање поново намерне конфузије, као припреме за кршење права из чланова 20. и 21. Статута и убудуће замену тезе у вези са *mens rea*.

139. Због злоупотреба од стране Тужилаштва, у октобру 2007. године проф. др Војислав Шешељ је поднео Захтев којим је тражио да Претресно веће III донесе Одлуку о укидању свих оптужби Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља пред МКСЈ. У захтеву су на више стотина страна систематизоване све повреде права на фер и правично суђење и то тада за пет година притвора. Разлоге за овај Захтев проф. др Војислав Шешељ пронашао је у одредбама Статута и Правилника које не стављају на слободну вољу Претресном већу да процењује, већ налажу да примењује правила и стандарде и приморавају Претресно веће да одбаци оптужбе зато што је немогуће оптуженом проф. др Војиславу Шешељу осигурати правично суђење пред МКСЈ.

Тражити од Претресног већа да оптуженом проф. др Војиславу Шешељу суди у околностима конкретног предмета представља за МКСЈ повреду осећаја за правду и коректност и зато што би у случају евентуалног суђења у околности конкретног предмета јавност која прати ток поступка била апсолутно сигурна да је свака осуђујућа пресуда Претресног већа изнуђена тешким злоупотребима поступка.

140. Дакле, још тада се указивало на повреду права из чланова 20. и 21. Статута и на неопходност утврђивања злоупотребе од стране Тужилаштва, али поступио се супротно и проф. др Војислав Шешељ је оптужен за непоштовање суда!

141. Због утврђивања околности битних за утврђивање да ли је код проф. др Војислава Шешеља постојала *mens rea* као што се наводи у побијаној пресуди треба имати у виду следеће.

142. На претпретресној конференцији 6. новембра 2007. године Тужилаштво је поводом обелодањивања идентитета заштићених сведока тражило измену одлуке од 16. октобра 2007. године у вези са заштитним мерама за извесне сведоке. Усменом одлуком Претресног већа је то питање решено 7. новембра 2007. године непосредно пре изношења уводне речи Тужилаштва. Тада је Претресно веће изнело критике на рад Тужилаштва. Дакле, из транскрипта се види да нема говора о томе да су у књизи обелодањени идентитети заштићених сведока. Напротив, критикује се рад Тужилаштва.

143. Претресно веће III је 27. фебруара 2008. године донело Одлуку која је достављена проф. др Војиславу Шешељу у другој половини марта 2008. године, а којом је решавало по обједињеном захтеву Тужилаштва који је првобитно 22. октобра 2007. године био заведен као поверљив и *ex parte* да се у писменом облику прихвати одређени број изјава и транскрипата претреса, као и повезаних доказних предмета. Тим захтевом су обухваћени и сведоци чији је идентитет наводно објављен у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”.

144. Из ове одлуке од 27. фебруара 2008. године јасно је да је Тужилаштво поднело захтев у октобру 2007. године, дакле након пријема Приговора проф. др Војислава Шешеља против скраћене модификоване измењене оптужнице и Елабората као прилога, а то је по комплетном садржају књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Како онда неко у побијаној пресуди може да утврђује да је код проф. др Војислава Шешеља постојала *mens rea*. Додуше у побијаној пресуди нема ни речи да су утврдили од ког датума је постојала *mens rea*?

145. Тужилаштво је 17. октобра 2008. године поднело као јавни документ Обавештење Тужилаштва о измењеном прилогу А (списак лица која су се иселила из

Хртковаца) доказног предмета бр. 2859 на основу правила 65тер, Извештај др Табеау о Хртковцима. Документ је доступан на интернет сајту Трибунала, а води се да је заведен под датум 4. децембар 2008. године. На 25 страна као прилог налази се списак лица која су напустила Хртковце у вези са догађајима из маја – августа 1992. године и наравно комплетни идентитет заштићених сведока. Ово се наводи да би се јасно утврдило да је проф. др Војислав Шешељ објављујући књигу „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” водио рачуна исто онако и колико и Тужилаштво када је објављивало документе и материјале јавности. Тужилаштво није јавно обелоданило да је неко лице заштићени сведок, али је објавило идентификационе податке за то лице, и исто тако проф. др Војислав Шешељ у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” није обелоданио да је неко лице заштићени сведок, али је објавио идентификационе податке на основу којих само упорни читалац се концентрисаним читањем 1200 страна може да закључи ко су заштићени сведоци. Зато је чудно како је побијаном пресудом утврђено да је код проф. др Војислава Шешеља постојала *mens rea* за непоштовање суда, а за исту радњу код Тужилаштва тога нема?

146. У судским списима предмета бр. ИТ-03-67-Т налази се неколико destino поднесака проф. др Војислава Шешеља у којима је одговарао, приговарао и захтевао да се прекине са злоупотребама у погледу проглашавања докумената поверљивим и одређивањем заштићених сведока. Од поверљивости који мора да буде изузетак у овом предмету је готово направљено правило. Тужилаштво се потрудило и скоро за све тражило да се прогласи поверљивим, а уколико се одмах не прогласи поверљивим, онда Тужилаштво необелодањивањем или одлагањем обелодањивања у ствари ускраћује информације које су потребне за припрему одбране. Тако је нешто било поверљиво, а да проф. др Војислав Шешељ није ни знао да то уопште постоји као информација и податак Тужилаштва, нити за тај статус. Тужилаштво је и *ex parte* статусом докумената информације држало по страни како их не би сазнао проф. др Војислав Шешељ.

147. Посебна врста злоупотребе је што су се проглашавали заштићеним сведоцима Тужилаштва и лица која нису жртве, те су заштитне мере прерасле у средство спречавања и отежавања припреме одбране. Све то је уредно жигосано од стране проф. др Војислава Шешеља и налази се у његовим бројним поднесцима који се налазе у наведеном судском спису. Та количина поднесака као правних средстава одбране и борбе за поштовање права оптуженог никако не могу да се ставе у контекст наводно постојања *mens rea* за непоштовање суда. Без обзира што се у побијаној пресуди до бесмисла поједностављује намерно кршење налога о заштитним мерама и знање да

постоје заштитне мере као услов за утврђивање *mens rea* за непоштовање суда, никако се не сме прећи преко целине поступка који се против проф. др Војислава Шешеља води од 24. фебруара 2003. године.

148. У побијаној пресуди Претресно веће се позива на одлуку о заштитним мерама од 13. марта 2003. године, али ако то чини онда је морало да има у виду и текст пасуса 3. на страни 3. који гласи:

„Узимајући, стога, у обзир да издавање налога о необелодањивању није оправдано у мери у којој се односи на изјаве сведока и други материјал који је већ доступан јавности”.

149. Догађаји у Хртковцима су јавна ствар од 6. маја 1992. године. О томе је написано неколико десетина новинских чланака и обрађени су у књизи „Како је умирао мој народ”, аутора Марко Кљајић, Петроварадин 1990-1996. године, посвећена др Фрањи Туђману, сријемским хрватима „ма гдје били” и мојој мајци, објављена 1996. године.

150. Није никаква тајна да је Тужилаштво обезбедило сведоке преко књиге „Како је умирао мој народ”. Истражитељу Тужилаштва је сугерисано да постоји књига „Како је умирао мој народ” и да се ту могу пронаћи подаци и лица која би морала да буду сведоци против проф. др Војислава Шешеља. Дакле, оно што је за Хртковце почев од 6. маја 1992. године апсолутно јавна ствар у погледу, места, времена, догађаја, учесника, различитих коментара и медијски промовисане поруке и што се као својеврсни фалксификат налази у књизи „Како је умирао мој народ”, Тужилаштво је покушало да системом заштитних мера према својим сведоцима прогласи поверљивим подацима које проф. др Војислав Шешел не може благовремено да сазна и да употребљава у својој одбрани.

151. Такође, пошто је Приговором на оптужницу и Елаборатом као саставним делом Приговора проф. др Војислав Шешел раскринкао у медијима годинама подгревану аферу Хртковци и Наташу Кандић као једног од главних протагониста прогона проф. др Војислава Шешеља, онда се Тужилаштво после годину дана досетило да има на располагању и притисак према Претресном већу од кога тражи покретање овог поступка за непоштовање суда због књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Тужилаштво у ствари демонстрира бес што је годинама јавно промовисана афера Хртковци разоткривена и описана улога Наташе Кандић, како Приговором тако и књигом „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” у којој је објављен Приговор са Елаборатом.

152. Дакле, књига, текст књиге, изјаве свих лица у тој књизи и сва имена која се помињу у књизи као актери догађаја у Хртковцима никако не могу бити предмет поверљиве информације и нису поверљиви. Зато је проф. др Војислав Шешел у свом Приговору против оптужнице и Елаборату уз Приговор који је поднео 6. септембра 2007. године имао и право и дужност као одбрана да све наводе из књиге „Како је умирао мој народ” третира као јавности доступне и најављене као осуђујући материјал Тужилаштва против проф. др Војислава Шешела. Све информације су доступне јавности и њихово понављање или коментарисање у Приговору и Елаборату никако не може да се третира обелодањивањем поверљивих информација, а самим тим не може ни да се пронађе *mens rea* за непоштовање суда. У крајњем поверљиво је и забрањено обавестити јавност да је неко лице са именом и презименом заштићени сведок Тужилаштва, а то није обелодањено у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”!

153. Такође, одредбе чланова 20. и 21. Статута гарантују читав низ права сваком ко је оптужен. За овај жалбени поднесак важна су права која проистичу из права на одбрану и права која гарантују фер и правично суђење. Равноправност страна у поступку и принцип „једнаког оружја” једноставно налажу поштовање да оно што може Тужилаштво то може и одбрана. Овде је одбрана проф. др Војислав Шешел, који се као оптужени брани сам. Сигурно да и овај поступак за непоштовање суда показује колико је важно што је проф. др Војислав Шешел и штрајком глађу морао да се избори за право да се сам брани. Као што је најавио од првог дана до данас је доказао да су све оптужбе Тужилаштва плод фалсификата и да се заснивају на сведоцима који би лажно сведочили.

154. Ниједно правило из Правилника, а нарочито правило 77, не сме да доведе у питање гарантована и заштићена права проф. др Војислава Шешела из наведених чланова Статута. На основу члана 21. став 4. Статута проф. др Војиславу Шешелу су гарантовано уз пуно поштовање начела равноправности права која гарантују фер и правично суђење. Зато ова гарантована права из чланова 20. и 21. Статута не дозвољавају да се правило 77 Правилника тумачи и примењује на начин како је то урађено почев од септембра 2008. године. Иницијатива за покретање поступка за непоштовање суда није покренута од стране Претресног већа III пред којим се суди по оптужбама за ратне злочине, већ од стране Тужилаштва, а прихваћена је од стране посебно одабраног састава Претресног већа као судски налог који замењује оптужницу за непоштовање суда.

155. Практично после објављивања књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, почев од 7. новембра 2007. године до краја септембра 2008. године пред Претресним већем III су се изводили докази Тужилаштва. Комплетно руковођење претресом и цела контрола поступка била је у рукама Претресног већа III. Како је могуће да то Претресно веће није посумњало да је извршена радња непоштовања суда и како је могуће да то није приметило Жалбено веће када је одбацило жалбу Тужилаштва против Налога о настављању суђења, а у побијаној пресуди се износи тврдња да је проф. др Војислав Шешељ поседовао *mens rea* за непоштовање суда?

156. Такође, највећи број књига које је проф. др Војислав Шешељ до сада објавио су његови одговори аутентичном документацијом на јавне нападе којима је изложен дуже од 25 година. Против њега медији, новинари, политичари и наручени слободоумни текстописци објављују најневероватније лажи и стварају афере. Тако се у јавности ствара слика о њему, те је он приморан да истим средствима понуди истину, одговор и свој став. Дакле, и ова околност показује да се на погрешном месту тражи нека *mens rea*.

157. Књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” која је предмет инкриминације за непоштовање суда је издавачка форма приказа где се објављивањем резултата истраживања негира и основано баца сумња како на књигу Марка Кљајића, тако и на оно што је наметнуто јавности као афера Хртковци, са Наташом Кандић као главним протагонистом и дугогодишњим експонентом Тужилаштва на територији Србије. Проф. др Војислав Шешељ у ствари документима, а он није аутор званичних докумената и објављених текстова, доказује истину која је потребна како њему, тако јавности, а сигурно највише Претресном већу које му суди за ратне злочине. Дакле, књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” је приказ на основу које вероватно само учесници у поступку као заинтересовани за исход суђења и стварно ограничени део јавности може да протумачи какве су димензије једне медијски припремљене афере против проф, др Војислава Шешеља. Наташа Кандић, а њено име се налази у наслову књиге, је наметнула и одржава пажњу поводом наводно афере Хртковци и као блиски сарадник Тужилаштва врши притисак како на потенцијалне сведоке тако и медијским наступима и данас покушава да очува све лажи објављене о догађајима у Хртковцима.

158. По садржају књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” лако може да се утврди да њен предмет и циљ нису заштићени сведоци, њихов статус, обелодањивање њиховог идентитета, претња и застрашивање сведока Тужилаштва или

било која врста опструкције судског поступка, већ истина, кроз приказ легалног средства одбране као што је то Приговор против оптужнице и Елаборат као саставни део Приговора и његови прилози. Елаборат подржава Приговор као легално правно средство. Страна у поступку која подноси правно средство, захтев или неки други поднесак одређује његов статус у погледу јавности.

159. Проф. др Војислав Шешељ годинама се бори за поштовање принципа јавности суђења и стварања услова да јавност сазна истину, без обзира што се Тужилаштво служи најпрљавијим средствима да би се максимално ускратила права проф. др Војиславу Шешељу. Да ли треба подсећати колико је пута проф. др Војислав Шешељ јавно саопштио да ни једном заштићеном сведоку Тужилаштва не прети било која опасност што је сведок против проф. др Војислава Шешеља. Никада и ни један сведок није имао ни најмању непријатност зато што је сведок против проф. др Војислава Шешеља, између осталог, и зато што би и најбезазленија комуникација одбране са сведоцима од стране Тужилаштва била представљена скандалом, а то би послужило као прилика да се погорша и овако тежак положај проф. др Војислава Шешеља.

160. Очигледно је Тужилаштво има својеврсну манију измишљања и представљања свега и свачега да је непоштовање суда или опструкција суђења које наводно потиче од проф. др Војислава Шешеља и то чак и у седмој години притвора, а све са циљем како би се скренула пажња са систематског кршења његових права које потичу од Тужилаштва, па и појединих судија у МКСЈ.

161. Тужилаштву у ствари смета текст Приговора и Елаборат као правно средство које је поднео проф. др Војислав Шешељ и онда се ван разумне сумње закључује да смета то што се проф. др Војислав Шешељ легално брани од неоснованих оптужби, а Тужилаштво не пристаје на то да се проф. др Војислав Шешељ сам брани и уопште брани!

162. За примену правила 77 Правилника је вероватно неопходно да обелодањивање поверљивих информација јавности мора да буде противправно. Противправност је незаобилазни услов. По тој логици испада да је протиправан у ствари Приговор као правно средство! До сада се није десило пред МКСЈ да се тако напада право оптуженог који се сам брани да подноси правна средства.

163. Наведени приказ најбоље осликава са којим хаосом је Тужилаштво приступило заштитним мерама за своје сведоке. Прецизније то су све докази како је Тужилаштво злоупотребљавало заштитне мере, а на крају се испоставило да ни Тужилаштво не зна ни шта је тражило, зашто је тражило, па су се чак и испустили неки сведоци са списка

да би се накнадно током суђења убацивали неки нови сведоци.

164. Просто је невероватно шта се покушава наметнути као закључак побијаном пресудом. Судије Претресног већа које су донеле побијану пресуду (уз максимално коришћење урођених потенцијала да закључују) ван разумне сумње наводно су утврдили у јануару 2009. године да је постојала свест и намера код проф. др Војислава Шешеља да се омета спровођење правде пред Претресним већем III октобра или новембра 2007. године, дакле, пре почетка суђења, а суђење почело 7. новембра 2007. године и без прекида трајало 126 судских дана. Наводно да је намерно и свесно у својој књизи објављеној октобра 2007. године проф. др Војислав Шешељ објавио свој Приговор и Елаборат уз Приговор који је 6. септембра 2007. године предао Претресном већу! Конструкција ове поруке из побијане пресуде најбоље осликава одсуство сваког нормалног расуђивања. Просто је невероватно иза каквих закључака поједине судије МКСЈ могу ставе констатацију да су закључили ван разумне сумње?

165. Побијају се закључци из параграфа 44, 45. и 46. побијане пресуде и од Жалбеног већа тражи да побијану пресуду поништи у целини, због грешака у примени права које пресуду чине неважећом.

5. Пети основ за жалбу - недефинисан правни критеријум одређивања кривичних дела, последица и одговорности

166. Претресно веће је у побијаној пресуди погрешно применило право у погледу правила 77(A)(ii) Правилника у вези са елементима који се односе на обелодањивање „информација које се односе на поступак”.

167. Претресно веће није ван разумне сумње дало одговор на питање који правни критеријум се користи за дефинисање поверљивих информација које се односе на поступак и за ограничење слободе изражавања аутора књиге у смислу конкретних стандарда које је одавно утврдило међународно право.¹⁷

168. Конфузија се запажа ако се има у виду да се у већ поменутој књизи Марка

---

¹⁷ У Општем коментару бр. 24(67) Комитета за људска права се истиче "да однос између права и ограничења, норме и изузетка, не сме да се окрене у корист ограничења". (према Хански Р.Шајнин М. "Најважнији случајеви пред Комитетом за људска права" Београдски центар за људска права 2007, стр. 15.) У Анексу Препоруке Комитета Савета министра Европе Р(97)20. се наводи да свако нарушавање слободе изражавања мора да буде" предвиђено потпуном и исцрпном листом ограничења одређених чланом 10. став 2. Европске конвенције, која мора уско да се тумачи; буде регулисано законом и формулисано јасним и прецизним изразима" Чувени правник Роналд Дворкин пише "Ако индивидуална права имају икаквог смисла, онда се степен њихове важности не може толико разликовати да нека уопште не важе чим се појаве друга", "Суштина индивидуалних права". Службени лист СРЈ, Београд, 2001. стр 253.

Кљајића „Како је умирао мој народ”,¹⁸ објављеној 1996. година налазе информације о заштићеним сведоцима, њиховом месту становања, догађајима из деведестих, даљој историји тог места, новински текстови и све информације су детаљније и опширније од оних у књизи проф. др Војислава Шешеља. Марко Кљајић у интервју за „Глас концила” 11. јула 2004. године јавно указује на повезаност те књиге са процесом против проф. др Војислава Шешеља: „Моја књига „Како је умирао мој народ” нашла се у Хагу као оптужујући материјал, уз напомену да она дакако, није једина оптужница против Шешеља”. Имена и презимена заштићених сведока, бивша места становања, лако се могу наћи и путем интернет претраживача Google.

169. Једном од заштићених сведока је промењен и псеудоним који се наводи у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. Он је 24 и 25. септембра 2008. године сведочио у судници под новим псеудонимом ВС-061, тако и да га та шифра не повезује са књигом проф. др Војислава Шешеља.

170. Књига „Како је умирао мој народ”, аутор Марко Кљајић, Петроварадин 1990-1996. године, посвећена др. Фрањи Туђману, сријемским хрватима „ма гдје били” и мојој мајци, а објављена је и доступна јавности и представља јавни документ од 1996. године. Проф. др Војислав Шешел је у притвору од 24. фебруара 2003. године. На ову књигу се Тужилаштво позива као на јавни документ. Без обзира на обавезу Тужилаштва да обелодани идентитет својих заштићених сведока пре почетка претреса, свака одбрана има исконску потребу да одговори на наводе из наведене књиге као крунског јавног доказа Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља за догађаје у Хртковцима и Војводини. У тој књизи имена готово свих житеља Хртковаца који су наводно жртве појављују се и на странама од 27 до 55.

171. Ради што јаснијег приказа мора да се има у виду да се рецимо име заштићеног сведока ВС-054 помиње у текстовима на следећим странама књиге Марка Кљајића:

- текст под насловом Свећеници Сријема, на стр.25,
- текст под насловом Сријемско-Митровачки деканат, на стр. 26,
- текст под насловом Опраштање јаче од мржње, са сликом заштићеног сведока ВС-054, на стр. 36 и 37,
- текст под насловом Оче, опрости им..., на стр. 37,
- текст под насловом Бјекство у кукурузе, на стр. 38 и 39,
- текст под насловом Сахрана Каје Краљевић у Гуњи, на стр. 40,
- текст читуље и потврде, на стр. 41,

---

¹⁸ Кљајић М. "Како је умирао мој народ", Хрид, Суботица.

- текст под насловом Свети Антун заштитио вјернике у Никинцима, на стр. 57 и 58,
- текст под насловом Дуги дани до слободе, са сликом заштићеног сведока ВС-054, на стр. 412.

Име заштићеног сведока ВС-1141 помиње се на страни 51. књиге Марка Кљајића, а име заштићеног сведока ВС-053 на страни 52.

172. Одбрана проф. др Војислава Шешеља има не само потребу него и обавезу да провери све те наводе и да утврди шта је истина од тога што је јавно објављено.

173. Дакле, ако је идентитет потенцијалних сведока неко објавио онда су то прво учинили Марко Кљајић и Тужилаштво, а никао проф. др Војислав Шешел. Сваки податак објављен јавности одговорна одбрана проверава и по потреби на исти начин, јавно, може да одговори. Нелогично је да се на податке јавно саопштене одговара тајно, односно одговара тако да јавност не зна ни да постоји одговор. Колико постоји потреба да се јавност обавести путем књиге Марка Кљајића у истој и можда већој сразмери постоји и потреба и обавеза да се јавно одговори на јавно изнете наводе и податке.

174. Ако свако може јавно да напада проф. др Војислава Шешеља пре, током и после претреса, онда и проф. др Војислав Шешел има право да истовремено јавно одговори на те нападе. Није сасвим све једно какве ће и са којих све страна јавност да добија информације о нечему што је саставни део инкриминација против проф. др Војислава Шешеља. То што је проф. др Војислав Шешел у притвору не може да значи да је свакоме у јавности дозвољено да пише шта хоће против проф. др Војислава Шешеља, а он не сме јавно да одговори. Када би то било тако онда би Тужилаштво и Претресно веће могли и да наруче новинске текстове и публицистичке радове код невладиних организација, плаћених новинара и наводно неких хроничара догађаја, против проф. др Војислава Шешеља са изношењем јавних и других података који се тичу оптужби против проф. др Војислава Шешеља и пошто он наводно мора да ћути и све то да трпи, онда Тужилаштво или Претресно веће у одговарајућем тренутку могу да се позову на све те текстове као да објашњавају на пример „околности” важне за кривичну одговорност проф. др Војислава Шешеља.

175. Такође, важно је да је 24 и 25. септембра 2008. године сведок ВС-054, а од 23. септембра 2008. године под ВС-061 сведочио и да је у потпуности оспорио наводно своје изјаве из књиге „Како је умирао мој народ”.

176. Друго питање које се неминовно отвара је питање сврсисходности заштитних мера за сведоке Тужилаштва, а који нису жртве злочина? Сходно томе и информације о њима.

177. У досадашњем току суђења доказано је да је проф. др Војислав Шешељ избегавао да обелодани идентитет свих оних лица која су под заштитним мерама и да је унапред најављивао шта ће да ради само да се не би затварала седница. Дакле, проф. др Војислав Шешељ никада није злоупотребио неки податак који је под неком заштитом. Мада и та коректност проф. др Војислава Шешеља можда донекле да смета ефектној одбрани, он је више пута ставио до знања да и на то пристаје само да се не би нарушило његово право на јавност поступка.

178. Осим тога и Претресно веће стално врши контролу над поступком те се у одложеном преносу претреса који иде према јавности дешава да, и независно од изричите мере Претресног већа, јавност на кратко није у могућности да чује и види оно што је под неком забраном. Дакле, постоји могућност заштите информација.

179. Све ово што је претходно наведено био је у ствари увод у тему, питања и дилеме које се отварају овим жалбеним основом поводом услова обелодањивања информација које се односе на тај поступак. Напред наведени примери јасно показују да су многе информације изворно познате великом броју људи који се могу подвести под јавност. До многих информација јавност долази и преко средстава јавног информисања, обичних разговора и једноставно коментарисањем неких догађаја. Дакле, јавност може да зна све информације и без радње која би се колоквијално назвала обелодањивање јавности.

180. Зато се с правом поставља питање шта би у том случају значила одлука о заштитним мерама и шта би се штитило да не сазна јавност? Ако житељи Хртковаца и околине одавно знају ко је сведок против проф. др Војислава Шешеља, онда стварно није јасно шта би се евентуалном одлуком о заштитним мерама штитило као поверљиво?

181. Дакле, житељи Хртковаца и околине који све информације знају су јавност, као што су јавност и неки који не живе у Хртковцима и који знају да се за нешто што се тамо десило кривично прогања проф. др Војислав Шешељ. Значи, поставља се питање шта се поразумева под јавност и то да би се схватио домет појма обелодањивање. Једноставно појам обелодањивање у себи дубоко инкорпорира и појам јавности и зато је готово немогуће појам обелодањивања посматрати одвојено од јавности. Обелоданити значи учинити доступним јавности.

182. Ово је важно да се разграничи зато што је за примену правила 77(А)(ii) Правилника неопходно да се обелодани информација која се односи на поступак пред МКСЈ, а не информација која се односи на догађај поводом кога се води поступак пред

МКСЈ. Пошто се информација о поступку по правилу поклапа и са информацијом о догађају који је предмет кривичног поступка, онда се неминовно поставља питање у чему се огледа разлика па је обелодањивање неке информације инкриминација из наведеног правила Правилника. Тако се долази до одговора да је неопходна противправност, односно кршења неке законом прописане обавезе. По наведеном правилу Правилника то се изражава као кршење одлуке или налога Претресног већа којим је нешто забрањено, а то би било забрана обелодањивања информација које се односе на тај поступак и то само оних које се односе на заштићене сведоке.

183. Тако се у ствари долази до потребе утврђивања шта је то поверљива информација, јер само за њу важи забрана обелодањивања. Дакле, и јавности позната информација може бити поверљива са гледишта поступка само зато што је тако одлучило Претресно веће. Поверљива информљација ужива заштиту забране обелодањивања без обзира да ли је она обелодањена одбрани, односно противној страни или је поверљива информација у *ex parte* статусу, односно она је позната Тужилаштву и Претресном већу, а тек следи обелодањивање одбрани. Ако је поверљива информација идентитет заштићеног сведока, онда је забрањено обелоданити да је лице са тачно одређеним именом и презименом заштићени сведок Тужилаштва.

184. Дакле, о неком лицу може јавно да се прича, а самим тим и пишу текстови који се објављују у медијима, али само под условом да се за то лице истовремено не наводи да је заштићени сведок Тужилаштва.

185. Овако се полако али сигурно долази до значаја одлуке или налога о заштитним мерама. Ако изузмемо честе бесмислене и тенденциозне нападе Тужилаштва да се проф. др Војислав Шешељ оглушио о забрану обелодањивања идентитета у периоду од 24. фебруара 2003. године до октобра 2008. године, онда мора да се има у виду који су ставови били Претресних већа и претпретресних судија у том периоду. Цитирани су примери из лета 2005. године и октобра 2006. године, када су и судије изражавале запрепашћење како је могуће да Тужилаштво тражи покретање поступка за непоштовање суда због обелодањивања имена заштићених сведока, а познато је да Тужилаштво још није обелоданило идентитет сведока проф. др Војиславу Шешељу.

186. О значају заштитних мера, обавези поштовања забране обелодањивања идентитета заштићених сведока и начину на који би проф. др Војислав Шешељ могао унакрсно да испитује сведоке Тужилаштва, а да се при том не прекрши забрана обелодањивања идентитета заштићених сведока више пута се расправљало током суђења које је почело 7. новембра 2007. године. Као пример да то није било спорно

током суђења, односно после 7. новембра 2007. године наводи се један пример да је проф. др Војислав Шешел на јавној седници унакрсно испитивао једног сведока Тужилаштва тако што му је постављо питања и о једном лицу, са навођењем пуног имена и презимена и функције тог лица, а да при том није навео ни једну реч да је баш то лице претходно у судници саслушано као заштићени сведок Тужилаштва. Дакле, питања су била прецизна уз навођење пуног имена, функције, чина, догађаја, времена и места које је обухваћено оптужницом и међусобним односима тог сведока са лицем које је заштићени сведок. То није представљало кршење одлуке или налога о заштитним мерама за тог заштићеног сведока, а ради се о заштићеном сведоку за кога је одлучено да заштитне мере важе током целог поступка.

187. Све ово се наводи да би се схватило да је у ствари поверљива информација идентитет лица који је заштићен неким псеудонимом. То значи да се иза псеудонима ВС налази пуно име и презиме неког лица. Заштитне мере у суштини значе забрану да се поред одговарајућег псеудонима не сме навести име и презиме тог лица које је тим псеудонимом заштићени сведок Тужилаштва. Дакле, штити се да јавност сазна да је лице са именом и презименом заштићени сведок Тужилаштва.

188. Овим жалбеним основом указује се на грешке у побијаној пресуди које се могу свести да није дефинисан критеријум одређивања кривичног дела непоштовањ суда из правила 77(А)(ii) Правилника и последица и одговорности. На наведеним примерима показано је да уколико је објављивање књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” радња непоштовања суда, онда није јасно зашто је забрањено нешто што се налази у књизи, а није забрањено оно што се редовно ради у судници на јавној седници? Могућност идентификације заштићеног сведока Тужилаштва праћењем јавне седнице суђења у судници током саслушања тог лица или неког другог поводом догађаја за који су оба сведоци је већа него ако се узме и данима чита књига од 1.200 страна.

189. Сведоци за догађаје у Хртковцима и њихово сведочење пред Претресним већем доказује да су оптужбе за догађаје у Хртковцима плод једне конструкције засноване на тенденциозном медијском приказу и политичком нападу на проф. др Војислава Шешелу почев од 6. маја 1992. године. Од Претресног већа које је донело побијану пресуду и није се очекивало да улази у оцену релевантности и доказне вредности доказа који су изведени, а односе се на догађаје у Хртковцима, али њихов објективни приступ у примени правила 77 Правилника и на основу тога наводно утврђено стање су погрешни. Зато се мора дати прави кривично правни значај чињеници да Претресно

веће III које суди за ратне злочине није нашло нити елементе дела, нити за сходно да покрене поступак против проф. др Војислава Шешеља за непоштовање суда.

190. За информације садржане у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” свакако се може рећи да помажу у идентификацији заштићених сведока, али само ограниченом броју лица која имају нека претходна знања шта се дешавало у Хртковцима и онима који могу стрпљиво до детаља да прочитају и проуче наведену књигу.

191. Пошто се од почетка ради о јавној ствари онда се стварно поставља питање, а шта би могла да буде поверљива информација када су у питању Хртковци, ако јавност добро зна готово све до детаља? Они прогонитељи који су били упорни да медијски створе слику против проф. др Војислава Шешеља у вези догађаја у Хртковцима потрудили су се да своју аргументацију појачају читавим низом конкретних података и са готово свим именима лица која имају лична сазнања и која су се хвалила да су спремни да сведоче против проф. др Војислава Шешеља. Зато мора да се наведе да је Тужилаштво претерало у заштитним мерама зато што је желело да постигне циљ да се унесе конфузија и отежа одбрана, а не да се пружи заштита заштићеним сведоцима. Довољно је само да се погледа у захтеве Тужилаштва којима је тражило заштитне мере за наведене сведоке чији је наводно идентитет обелодањен у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”. За једног од та три заштићена сведока испада да Тужилаштво и када је тражило сведочење путем видео-конференцијске везе није ни знало где то лице има пребивалиште.

192. Да ли треба подсећати да се заштитне мере одређују да би важиле док се лице не стави под заштиту, а зато што постоји опасност за заштићеног сведока. Како ово протумачити када у предмету против проф. др Војислава Шешеља седам година није забележен ни један проблем са заштићеним сведоцима Тужилаштва.

193. Дакле, идентитет потенцијалних сведока Тужилаштва јавности је познат и није јасно шта би се мерама заштите штитило и од кога? Произилази да се наводно као тајна штити оно што јавност зна, штити оно за шта сведоци јавно кажу да су сведоци догађаја и штити оно чиме се сведоци хвале. Проглашавањем као да су поверљиви подаци који су одавно познати јавности значи подгревати сумњу и мучити проф. др Војислава Шешеља који је у притвору и који се сам брани. Заштитне мере су тако у ствари од стране Тужилаштва злоупотребљене, јер јавно објављене изјаве сведока и јавни оптужујући материјал никако не подлежу заштити, што је Претресно веће и констатовало у својој Одлуци од 13. марта 2003. године. Оно што је забрањено своди се

на јавно и јасно обавештење да је лице са пуним именом и презименом заштићени сведок Тужилаштва у предмету против проф. др Војислава Шешеља. Како тога нема у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, а нису га пронашле ни судије оба Претресна већа, онда се стварно поставља питање који је критеријум употребљен при доношењу побијане пресуде? Поготово није јасно када се има у виду досадашња пракса Жалбених већа када је у питању ово наводно непоштовање суда.

194. У пракси МКСЈ постоји и пример да је судија Робинсон издвојио мишљење у пресуди по жалби у предмету за непоштовање суда против адвоката Нобила, који је поступао као бранилац, констатацијом да је Нобило у доброј вери као савесна одбрана користио информације да би пружио квалитетну одбрану (с тим што је стварно у судници изнео податке који су поверљиви у другом предмету). Сетимо се да се проф. др Војислав Шешељ сам брани и да у доброј вери користи процесна овлашћења одбране. Осим тога, проф. др Војислав Шешељ је наводно поверљиве информације објавио у Приговору и Елаборату, а то је садржај књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, који су легално правно средство одбране и зато нико разуман не би могао да схвати побијану пресуду.

195. Да је Претресно веће утврђујући стварно релевантне чињенице, на шта указује и доказује овај жалбени поднесак, онда би у побијаној пресуди пронашло одговор на ово питање и сигурно утврдило да не постоји ни један елемент дела непоштовања суда. Једноставно никако се не може оптужити интелигентна, способна и виспрана одбрана проф. др Војислава Шешеља да је нешто обелодањено, а никако не би могао да изврши недозвољену радњу у свом правном средству где је ловио грешке и пропусти оптужбе доказујући истину.

196. Једноставно у побијаној пресуди Претресно веће се бави правним фундаментализмом, односно нека информација је јавно објављена, а та информација је поверљива и из тога се извлачи закључак да је прекршена одлука о забрани обелодањивања. Ако судије треба да закључују на овом нивоу, онда је страдала истина и правда. Проф. др Војислав Шешељ је у доброј вери протумачио и све оно што је имао као искуство у до сада неколико пута покренутим поступцима за непоштовањ суда. За непоштовање суда по правилу 77(А)(ii) Правилника неопходно је јасно, прецизно и противправно обелодањивање поверљиве информације, а не нагађање поводом обелодањене информације да ли је она поверљива. Под непоштовање суда никако се не може подвести сумња, веровање или нагађање да обелодањена информација представља поверљиву информацију под заштитом. Информације о идентитету и

идентитет су поверљива информација којом се штити заштићени сведок, тако да се не зна да је то лице сведок, а не да се о том лицу не сме ништа саопштити јавности.

197. Када би се применио критеријум који је примењен у побијаној пресуди произилази да би кривично одговарали и заштићени сведоци ако би дали изјаву или интервју неком медију, јер заштитне мере подразумевају забрану обелодањивања за све, па произилази да је и заштићени сведок у могућности да прекши одлуку или налог о заштитним мерама.

198. Подсећања ради треба имати у виду да је проф. др Војиславу Шешељу достављен јавни транскрипт суђења Слободану Милошевићу на српском језику, да је Фонд за хуманитарно право на челу са Наташом Кандић такође све транскрипте јавно објавио и да је проф. др Војислав Шешељ овлашћен да све то прочита и што боље припреми своју одбрану. То све доказује да је у доброј вери проф. др Војислав Шешељ користио своје право на Приговор и све друго чиме је потврђивао наводе из Приговора, а који је поднео 6. септембра 2007. године. Осим тога Приговор на оптужницу никако не може бити поверљив документ. Нико није одлучио да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” поверљиви документ.

199. За утврђивање да ли је проф. др Војислав Шешељ извршио дело непоштовања суда и да ли је могуће постојање овог кривичног дела важан је и Протокол о завођењу докумената од 4. јуна 2007. године, а који је сачинила Служба за организацију и подршку рада судница (ЦМСС). Протоколом је регулисано завођење поднесака које достави проф. др Војислав Шешељ на српском језику. Процедура је јасна:

- ЦМСС одмах евидентира датум пријема поднеска, али га службено још не заводи,
- ЦМСС одмах обавештава Тужилаштво и Претресно веће о постојању поднеска, али не о његовом наслову или садржају,
- ЦМСС прегледа поднесак на српском језику како би се уверило да ли је поштовано Упутство којим се забрањује увредљива садржина и утврдило да ли садржи информације које би налагале хитно поступање,
- уколико постоји бојазан у погледу језика или хитности ЦМСС одмах контактира Претресно веће за додатне смернице,
- затим ЦМСС упућује поднесак Служби за језичке и конференцијске услуге (ЦЈСС) која припрема службени превод,
- по завршеном преводу ЦЈСС упућује дотични документ ЦМСС,
- ЦМСС прегледа поднесак и утврђује статус завођења, с тим што може контактирати са правним особљем Претресног већа ради добијања смерница,

- Уколико се ЦМСС након саветовања са правним особљем већа увери да дотични поднесак не открива име ниједног заштићеног сведока или постојање, односно садржај неке поверљиве информације или материјала поднесак се заводи као јаван. Сви други поднесци биће заведени као поверљиви.

- Затим ЦМСС поднесак заводи у евиденцију, а на насловној страни се назначује и датум пријема у ЦМСС и датум његовог службеног завођења.

200. Пошто је садржина овог Протокола јасна, онда је пре било каквог закључивања о кривици проф. др Војислава Шешеља за непоштовање суда Претресно веће које је донело побијану пресуду било дужно да провери поступање и радње проф. др Војислава Шешеља, који се сам брани, по Приговору и Елаборату, а у односу на завођење и статус његовог поднеска. У ствари, Претресно веће је било дужно да констатује неспорне чињенице поводом завођења и статуса Приговора са Елаборатом (око 370 текстова докумената) па да се након тога упушта у оцену *actus reus* и *mens rea*.

201. Приговор са Елаборатом проф. др Војислав Шешељ је поднео Секретаријату 6. септембра 2007. године, заведен је 28. септембра 2007. године (француски превод од 19. октобра 2007. године). У судским списима је то евидентирано под називом „Приговор проф. др Војислава Шешеља против скраћене модификоване измењене оптужнице са додатком” - јавно.

202. Мада је од јула 2007. године Тужилаштво било активно и тражило измену оптужнице оно је 22. октобра 2007. године доставило свој „Одговор Тужилаштва на приговор проф. др Војислава Шешеља против скраћене модификоване измењене оптужнице са додатком” и 29. октобра 2007. године *corrigendum* - јавно.

203. Дана 27. новембра 2007. године Претресно веће III донело је Одлуку по прелиминарном поднеску оптуженог - јавни документ. Одлуком су делимично прихваћени приговори проф. др Војислава Шешеља и позвано Тужилаштво да отклони недостатке оптужнице.

204. Дана 7. децембра 2007. године Тужилаштво је доставило Обавештење Тужилаштва о поступању по одлуци од 27. новембра 2007. године - јавно. Ради се о достављању треће измењене оптужнице.

205. Претресно веће III је 9. јануара 2008. године донело Одлуку у вези с трећом измењеном оптужницом - јавни документ.

206. Ова скраћена хронологија поводом Приговора са Елаборатом као додатком не само да доказује да је целокупна званична преписка поводом правног средства проф. др Војислава Шешеља била са јавним статусом поднесака и докумената, него и да је

примењен наведени Протокол о завођењу од 4. јуна 2007. године и да је примена Протокола показала да није било замерки у погледу језика, нити у погледу евентуалног обелодањивања поверљивих информација. Дакле, они који по службеној дужности пазе на поднеске проф. др Војислава Шешеља пре званичног завођења нису нашли за сходно ни да упозоре, нити да примете да је потребно доделити статус поверљиво, већ су све завели као јавно. Подсетимо се да су Приговор и Елаборат садржај књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” и да се ван сваке сумње може извући само један закључак да није постојала никаква сметња да се књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” јавно објави. Ако нешто има статус јавно пред МКСЈ, онда се не види зашто судије које су донеле побијану пресуду сматрају да то исто у форми књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” мора да буде поверљиво?

207. Зато не треба да се тражи одговор на нека питања која заобилазе суштину. Довољно је само констатовати оно што је неспорно. У најбољој вери и користећи гарантована и заштићена права проф. др Војислав Шешељ је у књизи „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” објавио своја правна средства за која је одређен статус јавно. Само по овом основу може да се извуче закључак о апсолутном одсуству противправности у радњама проф. др Војислава Шешеља за које је побијаном пресудом осуђен зато што је наводно извршио радњу непоштовања суда.

208. Интересантно је да служба која по службеној дужности превентивно пази да се не обелодани идентитет заштићеног сведока није утврдила да је прекршена забрана обелодањивања поверљивих информација. То није утврдило ни Претресно веће III, а успело је посебно одабраном саставу Претресног већа које је 24. јула 2009. године донело побијану пресуду.

209. Дакле, у побијаној пресуди Претресно веће је погрешно применило правило 77(A)(ii) Правилника и дајући погрешан значај елементу „које обелодани информације које се односе на тај поступак” и неосновано ширећи значај тог елемента и на Приговор проф. др Војислава Шешеља против оптужнице и на Елаборат као саставни део Приговора, који представљају легално правно средство одбране и који никако не могу бити поверљиви поднесци и који нису обухваћени ни једним налогом Претресног већа да су забрањени.

210. Сигурно је да проф. др Војислав Шешељ у оквиру гарантованих и заштићених права има право на Приговор и доказе које прилаже да би потврдио своје наводе из Приговора. У побијаној пресуди нигде се не прави разлика између заштитних мера за

сведоке и поверљивих информација које значе идентификацију сведока. Та разлика у погледу примене права, а наравно и чињеница, мора да се примети. Постоје бројни докази да је књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” објављена у доброј вери.

211. Побиају се закључци из параграфа 49. побиајане пресуде и од Жалбеног већа тражи да побиајану пресуду поништи у целини, због грешака у примени права које пресуду чине неважећом.

6. Шести основ за жалбу - дискриминација Војислава Шешеља у односу на раније осуђене за непоштовање суда

212. Претресно веће је у побиајаној пресуди погрешно применило правило 77(Г) Правилника у делу који прописује „казну која се може изрећи особи проглашеној кривом за непоштовање суда”. Имајући у виду досадашњу праксу МКСЈ Претресно веће је одлуком о казни у побиајаној пресуди демонстрирало антисрпски став. Анализа свих пресуда и изречених казни за непоштовање суда пред МКСЈ, МКСР и Специјалног суда за Сијера Леоне показује да је проф. др Војиславу Шешељу изречена најтежа казна, чак тежа и од оне у предмету Маргетић, када је у тиражним новинама објављен идентитет више десетина заштићених сведока: „Попис сведока је садржавао имена 102 особе које су сведочиле у случају Блашкић, с тим да су за многе од њих биле на снази заштитне мере које је, у складу с правилом 75 Правилника, одредило Претресно веће у предмету Блашкић како би зајамчило сигурност тих сведока и спречило обелодањивање њиховог индетитета јавности или медијима”¹⁹.

213. Казна проф. др Војиславу Шешељ је већа и тежа од оне у предмету Брима, Цалоу, Е.Камара и А. Камара када је дошло до вербалног напада на заштићеног сведока пред зградом суда²⁰. Анализа пресуда за непоштовање суда јасно показује да су у случају проф. др Војислава Шешеља прекршени: члан 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима; члан 14. Европске конвенције о заштити људских права и слобода; члан 7. Универзалне декларације о правима човека, који забрањују сваку дискриминацију.

214. Досадашња пракса Жалбених већа у погледу изрицања казни за непоштовање суда такође доказује високи степен дискриминације који је примењен у побиајаној

¹⁹ Пресуда претресног већа I од 7. фебруара у предмету Маргетић, пар.69.

²⁰ Предмет SCLS-2005-02 и SCSL 2005-03. одлука о казни донета 21.9.2005. Према Пресуди у случају Тужилац против Брима Самуре (SCSL-2005-01) од 26.10.2005. пар. 1

пресуди. За непоштовање суда правоснажно су изрицане следеће казне:

- предмет Анто Нобило (Хрват), 30. маја 2001. године пресудом Жалбеног већа ослобођен оптужби за непоштовање суда (обелодањивање информација),

- предмет Бећа Бећај (Албанац), 5. маја 2004. године пресудом Претресног већа осуђен на 4 месеца затвора, урачунато време проведено у притвору и одмах пуштен на слободу (притисак на сведоке), није се жалио,

- предмет Домагај Маргетић (Хрват) 7. фебруара 2007. године пресудом Претресног већа осуђен на 3 месеца затвора и новчану казну 10.000 евра (објавио целокупни поверљиви попис сведока Тужилаштва против Тихомира Блашкића на својој интернет страни, објавио три текста, у једном је потврдио да су идентитети сведока које је открио заштићени сведоци, у другом и трећем открио идентитет заштићених сведока који су сведочили на затвореној седници у предмету Блашкић), није се жалио,

- предмет Јосип Јовић (Хрват) 15. март 2007. године пресудом Жалбеног већа потврђена пресуда Претресног већа о новчаној казни од 20.000 евра (обелодањивање идентитета и исказа заштићеног сведока и извода са сведочења на затвореној седници након директног налога Претресног већа да прекине са објављивањем),

- предмет Ивица Маријачић и Маркица Ребић (Хрвати) 27. септембар 2006. године пресудом Жалбеног већа потврђена пресуда Претресног већа о новчаном кажњавању Маријачића и Ребића новчаним казнама од по 15.000 евра (обелодањивање идентитета заштићеног сведока, сведоковог исказа и чињенице да је сведок сведочио на претресу затвореном за јавност),

- предмет Батон Хацију (Албанац) 24. јула 2008. године пресудом Претресног већа осуђен на новчану казну од 7.000 евра (у новини објавио текст који је написао и у коме је обелоданио идентитет заштићеног сведока у предмету Харадинај), а жалбени поступак окончан без пресуде,

- предмет Коста Булатовић (Србин) 29. августа 2005. године пресудом Жалбеног већа потврђена пресуда Претресног већа којом је осуђен на 4 месеца затвора, условно на две године (одбио да одговара на питања Тужилаштва у судници као сведок одбране зато што због болести није био у судници Слободан Милошевић),

- предмет Милан Вујин (Србин) 27. фебруара 2001. године пресудом Жалбеног већа потврђена је пресуда Претресног већа којом је осуђен на новчану казну од 15.000 холанских гулдена и избрисан са списка бранилаца по службеној дужности (утицај на сведоке),

- предмет Љубиша Петковић (Србин) 11. септембра 2008. године пресудом

Претресног већа осуђен на 4 месеца затвора (није се одазвао на поверљиви обавезујући позив суда да се појави као сведок суда), није се жалио, казну издржао 26. септембра 2008. године,

- предмет Милан Симић и Бранислав Аврамовић (Срби) 29. марта 2000. године ослобођени кривице, јер су и оптужбе биле неутемељене и засноване на претходним наводима једног сведока које су биле сумњиве од почетка, тако да се просто избегава и било која прича да је вођен овај поступак за непоштовање суда,

- предмет Драган Јокић (Србин) 25. јуна 2009. године пресудом Жалбеног већа потврђена је пресуда Претресног већа којом је осуђен на 4 месеца затвора (одбио да сведочи), а ради се о лицу које је на издржавању казне затвора по пресуди МКСЈ за ратне злочине.

215. Ако се направи анализа према статусу оптужених за непоштовање суда онда се долази до следећих закључака:

1. ако се посматра статус, односно да се поступак за непоштовање суда води истовремено и против лица које је оптужено за ратне злочине, онда је био један покушај у предмету Милан Симић (у време поступка за непоштовање против њега се водио и поступак за ратне злочине), тако да је практично једини овај који се води против проф. др Војислава Шешеља,

2. предмет за непоштовање суда против Драгана Јокића је у ствари предмет против лица које је на издржавању казне затвора, за разлику од проф. др Војислава Шешеља који и у предмету по оптужбама за ратне злочине и за непоштовање суда има статус два пута оптуженог лица пред МКСЈ,

3. пошто је проф. др Војислав Шешељ истовремено и свој бранилац у поступку по оптужбама за ратне злочине, онда у погледу оптужби за непоштовање суда у односу на одбрану као страну у поступку до сада се водио поступак против бранилаца Нобило и Вујин и казне су биле новчане и ослобађање,

4. максимална казна до сада изречена за непоштовање суда је једном 5 месеци (притисак и застрашивање заштићеног сведока), четири пута по 4 месеца (једна притисак на сведоке и три неодржавања сведока и одбијање сведочења) и једном 3 месеца (обелодањивање идентитета 102 заштићена сведока Тужилаштва),

5. за непоштовање суда из правила 77(А)(ii) Правилника изрицане су новчане казне и једном 3 месеца затвора.

216. Побујаном пресудом проф. др Војиславу Шешељу је изречена казна затвора 15 месеци, што довољно говори да је при оглашавању да је крив и изрицању казне била

присутна мржња од стране судија, јер нема ни једног од до сада примењених критеријума којим би могла да се оправда оваква осуда, осим што је Србин и што седам година води упорну борбу за своја права и истину.

217. На различите стандарде који се примењују према проф. др Војиславу Шешељу и Рамушу Харадинају у вези непоштовања суда и ометања правде указао је и представник Руске Федерације у Савету Безбедности²¹. У новини „Ревивија 92” број 699 од 15. септембра 2009. године објављен је у оквиру чланка „Албанија тражи Карацића” текст под насловом „Харадинај: Сурово почистио сведоке”, који гласи:

„Стравичан пример двоструких аршина Трибунала је и Рамуш Харадинај који је оптужен за тешке ратне злочине, али је због недостатка доказа ослобођен одговорности. Докази су заправо збрисани са лица земље. У поступку против Харадинаја, Љахи Брахиџаја и Идриза Баљаја Тужилаштво у Хагу извело је ... сведока. Њих 34 је дало исказ под заштитним мерама. Убиства сведока у овом предмету почела су на Космету још 1999. године. Убијени су Иљир Сељимај, а са њим је ликвидирана и Фериде Сељимај, супруга његовог брата. Сматра се да је убиство наручио Харадинај како би спречио Сељимаја да сведочи против њега. Убијени су, затим, Смаил Хајдарај, Беким Мустафа и Авни Елџај, а са Тахиром Земајем ликвидиран су његов син Енис и брат Хасан. Из заседе, ватреним оружјем усмрћени су сведоци Сабахете Тољај и Исуф Хакљај, припадници КПС полиције. Убијени су потом Садик Мусај, Исмет Мусај, Синан и Џенадин Мусај. Из ватреног оружја усмрћена су и два заштићена сведока Садик Мурићи и Весел Мурићи. У изрежираној саобраћајној несрећи убијен је и Кујтим Бериша. Дуг је списак потенцијалних сведока који су или убијени или су страдали у чудним околностима. Поставља се питање ко је одговоран и зашто нису заштићени и ван суднице? ”

218. Ако је Римски статут својеврсна кодификација онога што постоји, онда је интересантно до чега се може доћи упоређивањем. Под тешка дела и радње која су наведена у Римском статуту могао би да се подведе предмет Харачија и Морина (предмет бр.: IT-04-84-R77.4) који је вођен за непоштовање суда пред МКСЈ. Харачија је индиректно утицао на заштићеног сведока Тужилаштва да не сведоче против терористе Рамуша Харадинаја, Идриза Балаја и Брахиџаја и кажњен је са 5 месеци затвора. Морина је директно утицао на истог заштићеног сведока и добио је 3 месеца затвора. Наравно, Жалбено веће је 23. јула 2009. године поништило осуђујућу пресуду

²¹ Према тексту објављеном на сајту "Глас Русије". www.ruvr.ru 5. 6. 2009. "Синоћ је амбасадор РФ у УН Виталиј Чуркин оштро критиковао рад Међународног трибунала за бившу Југославију".

Харачији и потврдило осуђујућу Морини. Тако изгледају двојни стандарди у пракси МКСЈ. Када су у питању оптужени Срби онда су и казне неупоредиво теже, а довољно је да постоји само сумња.

219. Подсећања ради, према извештајима у медијима најмање 4 сведока у процесу против Рамуша Харадинаја су убијена, да би Харадинај на крају био ослобођен одговорности за она дела (ратне злочине) о којима се хвалио у својој књизи и пуштен на слободу.²²

220. Исто тако, у предмету против Хацију пред МКСЈ (предмет бр.: IT-04-84-R77.5) који је прецизно објавио идентитет заштићеног сведока у новинском чланку осуђен је на новчану казну од 7000 евра, а код проф. др Војислава Шешелја и даље је присутна сумња и нагађање да је можда објавио и да се можда може утврдити идентитет, мада није експлицитно објавио и изриче казна 15 месеци затвора. Шта је ту критеријум осим што је проф. др Војислав Шешел Србин.

221. Проф. др Војислав Шешел је без доказа о угрожавању било ког сведока побијаном пресудом осуђен на 15 месеци затвора, што у односу на друге предмете за непоштовање суда доказује и антисрпску природу МКСЈ.

222. Подсећања ради треба имати у виду да и по Римском статуту посебну консултативну улогу има Одељење за жртве кривичних дела и сведоке. Исто тако, одређену одговорност у заштити жртве и сведока има и Секретаријат МКСЈ на челу са секретаром.

223. Овлашћења се дају наведеним службама и службеницима да предузму потребне мере у циљу заштите угрожених жртава и сведока. Да би уопште могла да буду примењена ова правила угрожавања мора да буде стварно и озбиљно. Мере које могу да буду предузете подразумевају и премештање угроженог лица из једне државе у другу.

224. Са друге стране државни органи Републике Србије и највиши функционери извршне власти су потврдили да нико испред МКСЈ није тражио мере за заштиту сведока чији је идентитет наводно откривен у књизи. Као што се види из примера Римског статута и Правилника о поступку и доказивању, суд је надлежан за заштиту жртава и сведока уколико су они угрожени. Супротно томе, проф. др Војислав Шешел се кажњава због тога што је Србин, вишеструко већом казном од до сада изречених за непоштовање суда, јер је наводно „прекршио налог” иако нико због тога није имао последице.

---

²² <http://www.radiokim.net/Ramus-Haradinaj-eliminisa-vecinu-svedoka-1724-vest.htm>

225. У том антисрпском контексту, могуће је да се проф. др Војиславу Шешељу суди и за књигу, док се сведоци у предмету Харадинај убијају. То признаје Карла дел Понте и пише како су застрашивани и убијани сведоци у предмету Харадинај: „Чак ми је и Наташа Кандић рекла да није могла помоћи судским истражитељима да пронађу Албанце вољне сведочити против починитеља злочина из редова ОВК-а попут Тачија, Чекуа и трећег заповедника, Рамуша Харадинаја, који се истакао као вођа ОВК на западном Косову, близу албанске границе. Кандић је рекла да албански сведоци о тим ицидентима одбијају разговарати чак и са албанским истражитељима (ово је доказ и да Наташа Кандић ради за хашко тужилаштво)”²³.

226. Карла дел Понте наводи: „Можда ће вас занимати да располажемо поузданим информацијама да је Тахир Земај убијен, јер је прикупљао материјале за Трибунал за бившу Југославију, у очекивању свог сведочења у предмету Харадинај и други. То је утолико неприхватљивије што су те информације биле ускраћене Трибуналу и то шаље застрашујућу поруку...”²⁴

227. Имајући ово у виду, не изненађује да се оба процеса који се воде против проф. др Војислава Шешеља и поступање према њему проучава као класичан пример примене двоструких стандарда. У Русији је 2009. године објављена књига под насловом „Двојни стандарди у заштити права човека: случај професора Шешеља”²⁵.

228. Да се дискриминација не огледа само у казни, већ да је она само последица дугогодишњег поступања Тужилаштва и МКСЈ према проф. др Војиславу Шешељу, показује и следеће.

229. Проф. др Војислав Шешел је поднео захтев за покретање поступка за непоштовање против најодговорнијих лица Тужилаштва још 8. марта 2007. године. По том Захтеву Претресно веће III је донело Налог од 15. маја 2007. године. Захтев за преиспитивање проф. др Војислав Шешел је означио као поднесак број 293, а поднео га је 14. јуна 2007. године. Дана 19. јула 2007. године Претресно веће III је донело Одлуку поводом захтева проф. др Војислава Шешеља за преиспитивање Налога од 15. маја 2007. године. Одлуком је одбијен захтев проф. др Војислава Шешеља којим је од Претресног већа тражио да преиспита Налог од 15. маја 2007. године којим је одложено

---

²³ Дел Понте.К "Госпођа тужитељица: суочавање с најтежим ратним злочинима и културом некажњивости" Вуџбоок, 2008. стр. 268

²⁴ исто. стр. 284, 285..

²⁵ "Двојни стандарди у заштити права човека :случај професора Шешеља" Фонд историјске перспективе, Москва, 2009.

доношење одлуке по захтеву да се покрене и спроведе поступак за непоштовање међународног суда против Карле дел Понте, Хилдегард Уертз-Ретзлаф и Даниела Саксона због основане сумње да су извршили кажњива дела непоштовање међународног суда.

230. Против Одлуке од 19. јула 2007. године проф. др Војислав Шешел је 28. августа 2007. године тражио од Претресног већа да му изда одобрење за улагање интерлокуторне жалбе, јер је сматрао да као подносилац кривичне пријаве против одговорних лица Тужилаштва има статус иницијатора поступка, а не званичног покретача поступка у смислу правила 77 Правилника. Осим тога, његова кривична пријава против одговорних лица Тужилаштва за непоштовање суда није ни одбачена, нити одбијена, већ је Налогом од 15. маја 2007. године одложено доношење одлуке о покретању поступка док се не оконча кривични поступак против проф. др Војислава Шешелја. Дакле, „задржана је сумња” у погледу извршења кажњивих дела непоштовања суда из правила 77 Правилника, али је изостала ефикасност кривичног гоњења најодговорнијих лица Тужилаштва. У образложењу тог Налога је наведено да проф. др Војислав Шешел има права да током унакрсног испитивања сведока поставља и питања која се тичу притисака и уопште радњи непоштовања суда за која је окривио најодговорнија лица Тужилаштва.

231. Дана 17. октобра 2007. године проф. др Војислав Шешел је поводом захтева којим је од Претресног већа тражио одобрење за изјављивање интерлокуторне жалбе од 28. августа 2007. године добио Одлуку по захтеву оптуженог за издавање одобрења за жалбу на одлуку Претресног већа од 19. јула 2007. године коју је Претресно веће донело 14. септембра 2007. године, којом се одбацује тај захтев, јер Претресно веће за жалбе по правилу 77 Правилника не издаје одобрења, већ се по правилу 77(J) Правилника жалба директно изјављује Жалбеном већу. Са закашњењем, али уз наведене оправдане разлоге, проф. др Војислав Шешел у октобру 2007. године поднео Најаву жалбу на Одлуку Претресног већа од 19. јула 2007. године и крајем новембра 2007. године је поднео жалбени поднесак против Одлуке Претресног већа III од 19. јула 2007. године. Ваља се подсетити да је 15 и 17. новембра 2007. године извршен брутални притисак од стране Кристине Дал према сведоцима одбране у Београду.

232. Проф. др Војислав Шешел је тражио да Жалбено веће усвоји ову жалбу поништи Одлуку Претресног већа од 19. јула 2007. године и наложи Претресном већу да покрене и спроведе поступак за непоштовање суда против наведених лица Тужилаштва која су предузела радње непоштовања међународног суда ради

оногоућавања спровођења правде у поступку против проф. др Војислава Шешеља, а све ради обезбеђења услова да проф. др Војислав Шешељ фактички користи гарантовано и заштићено права на правично суђење.

233. У новембру 2007. године проф. др Војислав Шешељ је Претресном већу III поднео Захтев којим је тражио издавање налога којим ће да се спречи Тужилаштво да даље врши притисак на сведоке одбране. Какви су притисци били на сведоке одбране најбоље показује то да је проф. др Војислав Шешељ тражио да Претресно веће ради обезбеђења елементарних услова за поштовање права на одбрану на основу правила 54 и 75 Правилника донесе Налог којим се спречава Тужилаштво да даље врши притисак на сведоке одбране проф. др Војислава Шешеља, а то подразумева да се Тужилаштву забрани:

- да позива како телефоном, писаним путем или преко надлежних органа Републике Србије сва она лица која су дала судски оверене изјаве о претњама и притисцима Тужилаштва, а чије изјаве је приложио проф. др Војислав Шешељ у својим поднесцима и навео да се ради о сведоцима одбране,

- да ступа у контакт, разговара и узима изјава како директно, тако и посредно преко других лица или надлежних органа Републике Србије са лицима која су дала судски оверене изјаве о претњама и притисцима Тужилаштва, а чије изјаве је приложио проф. др Војислав Шешељ у својим поднесцима и навео да се ради о сведоцима одбране,

- разговор и сваки контакт са сваким оним лицем које саопшти представнику Тужилаштва да је већ ступило у контакт са званичним правним саветницима проф. др Војислава Шешеља и да је пристало да буде сведок одбране проф. др Војислава Шешеља, уз налог да свака повреда или непоштовање ових забрана повлаче одговорност у складу са правилом 77 Правилника. Дакле, Тужилаштво и МКСЈ су острашћено и антисрпском мржњом поступали против проф. др Војислава Шешеља.

234. Поставља се и кључно питање. Да ли је до сада одговарао за непоштовање суда неко ко је истовремено и оптужен за ратне злочине пред МКСЈ и сам се брани? Нико. Био је један покушај суђења у предмету Шамац, па се одустало због бесмислености. Један предмет је окончан зато што је осуђени за ратне злочине одбио да сведочи у другом предмету за ратне злочине другим лицима. Међутим, по правилу 77(A)(ii) Правилника до сада није одговарао нико који је истовремено оптужен за ратне злочине. Није забележен случај да оптужени истог дана у једној судници има суђење за ратне злочине и да после сат времена пређе у другу судницу где му се суди за непоштовање суда. Исто тако, Претресно веће је у побијаној пресуди погрешно применило правило

77 Правилника како у погледу утврђивања кривице, тако и у погледу кажњавања.

235. Право које се односи на непоштовање суда (а то би свакако била кривична дела против правосуђа) није замишљено као скуп норми на коме почива достојанство судија или тек као средство кажњавања због увреда, односно омаловажавања или извргавања руглу суда. У случају непоштовања суда реч је о изразу **презира према самој правди**, а не према неком одређеном суду или судији који покушава правду спровести.

236. Презир према правди никада није показао проф. др Војислав Шешељ. У побијаној пресуди Претресно веће је демонстрирало пристрасан став у погледу антисрпског карактера МКСЈ, страсну мржњу према проф. др Војиславу Шешељу и доказало да се руководило сујетом, предрасудама, да је искористило прилику да покаже необјективност, пристрасност и да се доношењем побијане пресуде на неки начин освети проф. др Војиславу Шешељу. Побијаном пресудом Претресно веће утврђује кривицу и кажњава проф. др Војислава Шешеља зато што има и износи критички став према МКСЈ и зато што се истином бори против фалсификата и лажи.

237. Анализа свих до сада донетих пресуда за непоштовање суда показује да никада и нико није толико тенденциозно строго кажњен као проф. др Војислав Шешељ. Још више чуди што је таква казна изречена оптуженом који се сам брани, који је седам година у притвору, који није ни секунду био на слободи за ових седам година, коме је комуникација под контролом, често и забрањено да комуницира и да прима у посету лица и готово са неисцрпним репертоаром рестрикција од обелодањивања, језика, форме, са најочигледнијим кршењем права на експедитивно суђење. Оптужени за ратне злочине пред МКСЈ никада не би могао да одговара за непоштовање суда, јер је немогуће њему изрећи другу кривичну казну, осим дисциплинске.

238. За непоштовање суда најдужа казна је била 4 месеца затвора. У предмету Харадинај сведоци Тужилаштва су нестали или убијени, а поступак није ни покренут. Хрватски новинари су објављивали спискове заштићених сведока Тужилаштва и један је кажњен казном од 3 месеца затвора, други новчано. По побијаној пресуди проф. др Војиславу Шешељу као једином оптуженом који се сам брани изречена је казна затвора у трајању која одговара збиру свих до сада изречених затворских казни за непоштовање суда. Неминовно се поставља питање шта је по среди?

239. Јасно је да је у побијаној пресуди демонстрирана мржња и бес према проф. др Војиславу Шешељу, јер од 24. фебруара 2003. године јавно саопштава да се бори истином против МКСЈ као антисрпске творевине. Сигурно најупечатљивији пример двојних стандарда и антисрпске оријентације је упоређивање побијане пресуде са

пресудом која је за исто дело изречена 14. септембра 2009. године Флорен Артман. Она је по правилу 77(A)(ii) Правилника осуђена да плати новчану казну од 7.000 евра у две рате, а у својој књизи „Мир и казна” и једном новинском тексту који је објавио Босански институт, она је објавила садржај две поверљиве одлуке Жалбеног већа, изричито наводећи да су у питању поверљиве судске одлуке, мада ју је пре објављивања новинског чланка упозорио Секретаријат да то не ради, јер су у питању поверљиве одлуке. Она је добро знала шта значи поверљивост судских одлука, јер је шест година била портпарол Тужилаштва, а имала је и професионалну обавезу да чува тајне и по одласку из Тужилаштва.

Потпуно супротно проф. др Војислав Шешељ је кажњен, а у његовој књизи се налазе јавни текстови и јавни документи и никада пре објављивања књиге, после, па и данас није саопштено да МКСЈ проглашава те документе и текстове поверљивим. Да није у питању тако очигледна дискриминација сигурно се не би ни правило упоређивање са пресудом Флоренс Артман. Ако је она као инсајдер МКСЈ, неко ко зна шта значи поверљивост судске одлуке, неко ко је дужан да чува тајну и који после упозорења да не обелодањује поверљиве судске одлуке то уради и буде новчано кажњен, онда је проф. др Војислав Шешељ морао бити ослобођен кривичне одговорности за објављивање своје књиге са око 370 јавних текстова и јавних докумената.

240. Такође, интересантно је да је 21. јануара 2009. године одлуку донело Претресно веће у саставу судија који су морали сами да се изузму. Судија Carmel Agius је у предмету против проф. др Војислава Шешеља био претпретресни судија од 29. октобра 2003. године до 24. јануара 2006. године. У том периоду од 27 месеци судија Carmel Agius је одржао укупно 10 статусних конференција у претпретресној фази поступка и тај период је познат по најгрубљем кршењу права проф. др Војислава Шешеља. Довољно је поменути да је дао погрешну правну поуку. Проф. др Војислав Шешељ му је посветио једну књигу, те Carmel Agius има разлога да свој бес и сујету истражи тако што је учествовао у доношењу одлуке 21. јануара 2009. године.

241. Побијану пресуду 24. јула 2009. године донеле су судије O-Gon Kwon, Kevin Parker Iain Bonomy. Судија O-Gon Kwon је био судија који је фебруара 2003. године потврдио оптужницу Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља. Касније је промењен Правилник тако да пре него што судија прогласи оптужницу претходну проверу врши трочлано судско веће како се не би појавила грешка. Судија O-Gon Kwon је судио у предмету Милошевић и био је присутан током сведочења проф. др Војислава Шешеља у том предмету.

242. Iain Vonomy је судио у предмету Милошевић и био је присутан током сведочења проф. др Војислава Шешеља у том предмету. Сетимо се да је предмет Милошевић познат по некоректном понашању судија и да је то довело до судског убиства Слободана Милошевића.

243. Судија Kevin Parker био је на челу истражне комисије која је утврђивала чињенице поводом убиства Слободана Милошевића у Притворској јединици, али и поводом опроштајног писма Милана Бабића чије постојање је први најавио проф. др Војислав Шешељ. Присетимо се да је прво било демантија да опроштајно писмо не постоји, да би онда комисија и Kevin Parker признали да постоји, а и данас је спорно како се обесио Милан Бабић и да на врату има трагове два кајша различите ширине и дебљине?

244. Судија које су донеле побијану пресуду једноставно су морале да на неки начин прикрију све грешке. Зато су у побијаној пресуди јасно демонстрирале да је поступак за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља нешто што су једва дочекали као средство да га казне због наводно увреда, омаловажавања или извргавања руглу суда. Као да се насиљем може штитити достојанство суда, а не законитим пресудама и правдом. По тој логици коју су демонстрирали лако би се на оптуженичкој клупи за непоштовање суда могли наћи и сви који се дрзну да прокоментаришу и јавно изразе запрепашћење како се суду и МКСЈ. Вероватно ће у следећој фази на тој клупи да се нађу и они који на седници Савета безбедности изразе критику на рад МКСЈ? Или ће доћи до супротног процеса?

245. Смешни су они који сматрају да осудом проф. др Војислава Шешеља за непоштовање суда могу да учине законитим пресуде рецимо Орићу, Харадинају или другима због чијих руку дела постоје велика гробља. Како нормалан човек да не критикује МКСЈ, ако је то место где се свакодневно манифестује од стране појединих судија презир према самој правди.

246. Књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић” као највиши допринос да се чује истина и победи правда проглашава се непоштовањем суда, јер се у МКСЈ и не скрива постојање презира према самој правди. Како протумачити селективну примену правила која за последицу имају то да у предмету за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља није био потребан претпретресни поднесак тужиоца (пријатеља суда), нити завршни поднесак, док је то било обавезно у другим предметима за непоштовање суда. Није јасно ни како је то могуће да пред МКСЈ тужилац може бити грађанин, који је адвокат, као пријатељ суда, коме судије дају

овлашћење да може кривично да гони и да тражи изрицање кривичних санкција за непоштовање суда, а није у питању легално именовани тужилац са тужилачким овлашћењима? Пријатељ суда би евентуално могао да помогне у неким истражним радњама, али да заступа оптужбу пред судијама и тражи изрицање санкција, као лице које није тужилац, у сваком случају је недозвољени председан.

247. Побијају се закључци из параграфа 59. побијане пресуде и од Жалбеног већа тражи да побијану пресуду поништи у целини, због грешака у примени права које пресуду чине неважећом.

7. Седми основ за жалбу - издавање незаконитог налога о повлачењу књиге

248. У побијаној пресуди погрешно је примењено правило 54 Правилника, те налог о повлачењу књиге са интернет странице проф. др Војислава Шешеља је незаконит. Грешка се састоји у томе што се правило 54 Правилника користи практично за све и свашта, те делује као ничим омеђени простор као наводно правни основ за дискрециона овлашћења судија. Судије су себи дале простор за неограничено деловање. Правило 54 Правилника треба да се тумачи само као форма у којој судије одлучују о неким питањима за која није прописано форма акта. Налог из правила 54 Правилника је форма, а материјална садржина налога као правног акта је одређена другим правилима Правилника.

249. Бројни су налози које доноси Претресно веће у којима се налази позив на неко друго правило из Правилника. Тако се за заштитне мере према сведоцима наводи правило 75 или неко друго из дела Правилника који уређује сведоке и заштитне мере. Колика је конфузија присутна код судија МКСЈ када је у питању правило 54 Правилника довољно је подсетити да се од предмета до предмета примењује различито тумачење и примена. Тако се у једном предмету одлучује налогом из правила 54 Правилника, а по истом питању у другом предмету одлуком Претресног већа. Мора да се зна да није у питању проблем превода, већ једноставно конфузија и хаос са којим се приступа примени одредби Правилника.

250. Да би овај жалбени основ био јаснији било би добро да се погледају примери из познатих правних система. На суђењу у кривичним стварима обично се појединачни правни акти који доносе судије деле на пресуде и решења, с тим да има случајева да се процесна питања уређују поред решења и закључцима, нарочито она питања управљања кривичним поступком. Налози које доносе судије МКСЈ могу бити у рангу решења или закључка којим се управља кривичним поступком, али никако налог не

може да буде форма за изрицање кривичне санкције. У том смислу мора да се примети да налог из побијане пресуде да се проф. др Војислав Шешељ постара да се књига повуче са интернет странице проф. др Војислава Шешеља у ствари представља изрицање неке врсте санкција.

251. Јасно је да правило 77 Правилника и када би био материјални закон не прописује такву врсту санкција као што се наводи у побијаној пресуди, а пресудом се изричу санкције, те пошто не постоји таква врста санкције (старање о повлачењу књиге) није јасно како се то у форми кривичне санкције може наложити отклањање нечега што није чак ни последица кривичног дела. Кривична санкција је казна, за догађај са оствареним забрањеним последицама, а не мера за отклањање последица, мада је питање шта се подразумева под последицом?

252. Ако се сматра да се побијаном пресудом може извршити повраћај у пређашње стање, онда недостаје таква санкција у правилу 77 Правилника, пошто не постоји као прописана санкција, онда није јасно како је могуће донети један такав налог, а да се основано не сумња да је у питању узимање и прекорачење овлашћења. Осим тога, пресудом од 14. септембра 2009. године Флоренс Артман је новчано кажњена по истом основу као и проф. др Војислав Шешељ за објављивање књиге и њој пресудом није издат налог да књигу повуче из продаје, нити да престане превођење на друге језике, нити дистрибуција књиге, нити евентуално уклањање са Интернета, а вероватно се на Интернету налази као и друге књиге. Како је то могуће по истом основу обе осуђујуће првостепене пресуде, код проф. др Војислава Шешеља налог о повлачењу књиге, а код Флоренс Артман нема тог налога?

253. Ако се побијаном пресудом инсистира на повлачењу књиге са интернета онда је морала да претходи одлука да је то Претресно веће прогласило књигу поверљивим документом, а таква одлука не постоји, већ постоји званично завођење Приговора са Елаборатом и приказом текстова званичних докумената, односно свих докумената из књиге као јавних.

254. Према схватању судија из побијане пресуде она је морала да се допуни и налогом да се са интернета, из приватних библиотека и из продаје повуку и друге књиге где се помињу имена заштићених сведока. Како би се рецимо повукли новински текстови из архиве медија који су објавили имена заштићених сведока који се наводно штите побијаном пресудом? Интересантно је да у неким претходним предметима за непоштовање суда где је дошло до обелодањивања идентитета заштићених сведока није донет налог о повлачењу текста?

255. Интересантно је да је у свим до сада вођеним поступцима за непоштовање суда због обелодањивања идентитета заштићених сведока у јавности и медијима била полемика са конкретним навођењем имена тих сведока (Стјепан Месић) и то како пре тако и након поступка за непоштовање суда, а у овом поступку против проф. др Војислава Шешеља још увек се са гледишта јавности и не зна ко су та лица?

256. Споран је датум до кога се мора повући књига „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, а Претресно веће је одредило 7. август 2009. године, што значи да датум одређује унапред, јер зна да ће побијана пресуда бити правоснажна. Књига се не може повући са интернет странице пре правноснажности пресуде, односно доношења пресуде Жалбеног већа. Претресном већу је изгледа познато какву ће одлуку донети Жалбено веће па је поступило у складу са тим сазнањем. Пракса МКСЈ не иде у прилог овакој примени правила 54. јер у случају Јосипа Јовића Жалбено веће је 29. септембра 2006. године донело одлуку „да евентуална новчана казна не мора бити плаћена пре него што Жалбено веће донесе одлуку”.²⁶

257. Међународно кривично право, на пример, правило 202 Правилника МКС, прописује: „Осуђено лице се не испоручује из Суда у одређену државу спровођења мере осим ако су одлука о осуди и одлука о досуђеној казни постале правоснажне”. Прекршено је начело правоснажности судске одлуке, један од основа модерног кривичног права: „Правоснажност судске одлуке (пресуде и решења) наступа када се више не може побијати жалбом или када жалба није дозвољена... Судска одлука најчешће (по правилу) постаје правоснажна у целини”.²⁷

258. Ваљда је потребна правностажност пресуде да би се приступило извршењу кривичне санкције? До сада су Тужилаштво и Претресна већа разним одлукама и налозима утицали на то шта све не сме да се да и да има проф. др Војислав Шешељ, па су задржавали као *ex parte* за себе, а сада без обзира на правноснажност покушавају да отму оно што је у поседу проф. др Војислава Шешеља. Сада је за МКСЈ проблем и јавност која посматра?

259. Побијају се закључци из параграфа 59. побијане пресуде и од Жалбеног већа тражи да побијану пресуду поништи у целини, због грешака у примени права које пресуду чине неважећом.

8. Осми основ за жалбу - недозвољено постојање две верзије пресуде

²⁶ Према сајту МКСЈ. www.icty.org/x/cases/contempt

²⁷ Јовашевић Д. "Лексикон кривичног права" Службени лист, Београд, 2006. стр. 545.

260. Статут и Правилник, тачније члан 23. и правило 98ter, апсолутно не дозвољавају да постоје две верзије пресуде, поверљива и јавна. Свака пресуда мора бити јавна. Ако је наводно извршено кривично дело обелодањивања јавности имена заштићених сведока, онда је то нешто што се десило и не може да се врати у првобитно стање. Ако јавност не зна имена наводно обелодањених имена заштићених сведока из књиге „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић”, онда нема забрањеног дела, а ако јавност зна за идентитет тих лица, па уз претпоставку да се то сазнало на основу књиге, онда није јасно шта се постиже поверљивошћу пресуде?

261. Ако поверљивост треба да спречи да јавност нешто сазна, онда поверљивост побијане пресуде или поверљива варијанта побијане пресуде није у функцији заштите сведока него у функцији да јавност не сазна истину зашто је проф. др Војислав Шешел осуђен за наводно обелодањивање јавности поверљивих информација. Ако се тако и пресудама за непоштовање суда штити поверљивост информација, онда је то признање да у ствари проф. др Војислав Шешел и није извршио недозвољено дело. Биће да је то у питању, а поверљивошћу ствара се и чува својеврсна мистика о укупном поступку који се води против проф. др Војислава Шешела пред МКСЈ да би се спречило одавно већ присутно сазнање да нема фер и правичног суђења проф. др Војиславу Шешелу. У ствари побијана пресуда и доказује да и нема принципијелне разлике између Тужилаштва и судија и да су се они готово очигледно поистоветили као јединствена страна кривичног прогона и то на само пет сати пред окончање поступка извођења доказа Тужилаштва, а са нескривеном намером да проф. др Војислав Шешел што дуже буде у притвору. Да ли то значи да је могуће у целости тајно суђење и потпуно тајна пресуда, ако се овај принцип поступања из побијане пресуде усвоји као исправан?

262. Побиају се закључци Претресног већа из параграфа 59(3.) побијане пресуде и од Жалбеног већа тражи да побијану пресуду поништи у целини, због грешака у примени права које пресуду чине неважећом.

263. Овим жалбеним поднеском проф. др Војислав Шешел тражи да Жалбено веће:

- прогласи побијану пресуду неважећом због погрешне примене права,
- поништи побијану пресуду због непотпуно и неистинито утврђеног чињеничног стања које доводи до неостварења правде и ослободи га кривичне одговорности.

„Број речи: 29.979”

Проф. др Војислав Шешел

(Урадили чланови Стручног тима Зоран Красић и мр Дејан Мирковић)